Polak we FRANCJI

Piękno kościołów polskich

Nr. 48 30 Listopada 1930 Rok VII

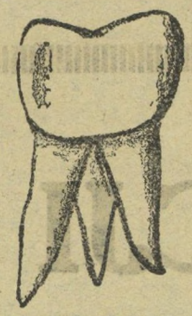

DENTYSTA LEKARZ

E. M. SMULAR

Z PARYSKIEGO FAKULTETU MEDYCZNEGO.

Leczenie i usuwanie zębów według najnowszych systemów bez bólu. Amerykańskie roboty Złote korony, mostki. Elektryczne sposoby uspakajające bóle i wzmacniające zęby i dziąsła. Dla niezamożnych — wielkie ustępstwa. W wielu wypadkach udzielamy swej zgody na płacenie należności w kilku ratach. — Codziennie od 9 rano do 7,30 w. w niedzielę do 1 i pół

48, RUE DE DUNKERQUE, PARIS

Metro: Gare du Nord, Barbes. — Telefon: Truden 42-79.

JERZY LEWINSKI

ADWOKAT PRZYSIĘGŁY przy Petersb. Sądzie Apel.

28, AVENUE DE L'OPERA, PARIS (2e). 5-te piętro-winda. **Metro:** Opera, Piramides. **Tel.:** Richelieu 97-05

przyjmuje od 10 do 12 i od 2 do 6; w niedziele od 10-12. — Sprawy cywilne, kryminalne i handlowe.

Obrona we wszystkich sądach. Pełnomocnictwa. Sprawy ślubne.

Załatwienie wszelkich spraw w Polsce i zagranicą. Akta rejentalne. Spadki. Naturalizacja. Porady listow. i osob.

OSZCZĘDNOŚCI SKŁADAJ i WYSYŁAJ PIENIĄDZE DO POLSKI

JEDYNIE ZA POŚREDNICTWEM

Banku Polska Kasa Opieki

(BANK P. K. O.)

187, rue de Courcelles, PARIS (17) .. Metro Pereire.

Oprocentowanie depozytów 5 3/4 % rocznie. Wypłata na każde żądanie.
Opłata za przekazy: do 500 frs. — 1 frs. 50 ct., powyżej — 3 frs. od tysiąca.
Agencja Północna: 7, rue de la Paix. LENS (P. de C.)

AGENCI: AMIENS, 27 rue de Cerisy. METZ, 9 rue Ausone, MULHOUSE, 7 rue du Tilleul, ST.-ETIENNE, 3 Place de l'Hotel de Ville, VALENCIENNES. 3 Place de Tournai. BRUAY-en-ARTOIS, 117, Bd de la Republique, 117. MARLES LES MINES, Rue Pasteur.

Chorzy **Chorzy!** Chorzy

By dać możność leczenia się samemu w domu, by z powodu braku czasu lub wydatku kolejowego nie narażać się na stratę .. PRĘDKO I Z WIELKIEM POWODZENIEM bez cudzej pomocy możecie wyleczyć sami choroby zakaźne, choroby kobiece, serca, żołądka, płuc, gardło i nosa.

WIELKA LECZNICA POLSKA pod kierownictwem 6 lekarzy OTWIERA ODDZIAŁ KORESPONDENCYJNY, gdzie na każde zapytanie natychmiast będzie dana porada i skuteczne lekarstwo. (Na zapytania odpowiadamy bezpłatnie). W razie zabiegu operacyjnego — są pokoje dla przyjezdnych. Przyjęcia codziennie od 10-12 i od 3-8.30. W niedziele i święta od 9-3.

Listy należy adresować: LECZNICA POLSKA 19, rue TURBIGO — PARIS II.

APTEKA POLSKA

6, RUE LAMBLARDIE (pres de la Place Daumesnil), **PARIS**

pod kierownictwem polskiego prowizora, byłego właściciela Apteki w Warszawie.

Ścisłe i szybkie wykonanie wszelkich lekarstw. — Analizy lekarskie. — Wszelkie środki stosowane w medycynie polskiej. — Posiada na składzie polskie, francuskie, niemieckie i in. patentowane preparaty

DUŻY ODDZIAŁ WSZELKIEJ PERFUMERJI

WYSYŁA SIE WSZELKIE LEKARSTWA ZA ZALICZENIEM POCZT. BEZPŁATNE PORADY LEKARSKIE

Napiszcie z całem zaufaniem a odwrotną pocztą za zaliczeniem przyślemy Wam odpowiednie i gwarantowane lekarstwo, wraz ze sposobem użycia.

METRO: Daumesnil. TEL.: Diderot 87-97. AUTOBUSY: AV, AY, AZ. TRAMWAJ: 81.

LISTY ADRESOWAĆ: **PHARMACIE POLONAISE, 6, RUE LAMBLARDIE — PARIS (12)**

Apteka otwarta do 12-ej w nocy. W niedzielę od 8-ej do 12-ej w nocy.

Lekarz - Polak

Dr. Franciszek BRABANDER

b. ekstern szpitali m. Paryża przyjmuje rano od 11 do 12 i po poł. od 3 do 6 i w niedzielę od 10 rano.

Choroby wewnętrzne, skórne i dróg moczowych

Ceny specjalne dla Robotników

21, Boulev. Port Royal 1 piętro na lewo (Metro Vavin)

Uwaga, 21, nie 21 bis. Tel. Gobelins, 51-07.

Czyszczone gęsie pierze do darcia.

Białe fr. 11. — za f.
Białe lepsze fr. 25. — za f.
Półbiałe 8. — za f.
Półbiałe lepsze fr. 19. — za f.

Wysyłka za zaliczką pocztową; franco przy odbiorze w wartości 100 frs.

L. WEIL, 2, Rue de Verdun .. STRASBOURG (France)

POLAK WE FRANCJI

Adres Redakcji i Administracji
263-bis, rue St. Honore, PARIS (1°)

Konto Czekowe Nr. 97.067.
Telefon : Richelieu 90-40

Prenumerata: we Francji — 3 fr. mies.
w Belgji — 4 fr. mies.

SERCE OJCZYZNY

Wszyscy wiemy, czem jest serce dla człowieka z chwilą gdy ustaje praca serca, człowiek umiera. Wada serca jest niebezpieczną chorobą i każdy człowiek chciałby mieć zdrowe serce.

Czem serce dla człowieka tem dla narodu jest kobieta.

Ona daje społeczeństwu nowe pokolenia i podtrzymuje życie społeczeństwa. To też narody, które chcą żyć i rozwijać się, otaczają wielkim szacunkiem kobietę, bronią serce narodu przed zepsuciem.

Kobieta polska ma nie mniej ważne zadanie do spełnienia. Musi wychować pokolenie ludzi zdrowych, ludzi religijnych, kochających Ojczyznę, szanujących prawa Boże i ludzkie. Jako siostra ma być dobrym przykładem, jako pracowniczka ma spełnić jak najlepiej obowiązki swego zawodu — jako Polka-katoliczka winna rozumnie korzystać ze swoich praw i pokazać wszystkim, że na te prawa zasłużyła. Na tej szlachetnej drodze pracy i obowiązku każda kobieta spotyka mnóstwo przeszkód, spotyka śmiertelnych wrogów. Ci wrogowie czynią wszystko, aby zepsuć serce Ojczyzny, aby kobietę upodlić, zmarnować, jej czyste imię splugawić.

Religja nasza wyzwoliła niegdyś kobietę z potwornej niewoli. Religje pogańskie nie chciały uznać w kobiecie duszy, widziały w niej tylko służebnicę mężczyzny. Kościół katolicki, który czci Matkę-Dziewicę, uznał w kobiecie wolną istotę i wyniósł ją bardzo wysoko.

Wrogowie kobiety zaczynają od tego, że chcą z jej duszy wyrwać wiarę. W tym celu ośmieszają praktyki religijne, napadają na duchowieństwo, odrywają od Kościoła św. A nierozsądni mężowie lub bracia zamiast podtrzymywać wiarę religijną swoich żon, narzeczonych lub sióstr, zamiast wespół z niemi pełnić Bożą służbę, przeszkadzają, podrwiwają — niszczą największy skarb — wiarę. I może nie wiedząc co czynią, wyrządzają największą krzywdę społeczeństwu i sobie. Sobie, bo kobieta niereligijna nie będzie ani dobrą matką, ani dobrą żoną, ani wzorową córką, ani serdeczną siostrą. Rychło zatraci poczucie obowiązku i wstydu i niejednokrotnie ginie marnie. Nie wszyscy jednak wrogowie kobiety idą tą drogą. Wynaleźli oni inne sposoby. Nie mogąc wyrwać z serca kobiety wiary w Boga i przywiązania do Kościoła św. uderzyli z innej strony. Umiejętnie podsycają chęć podobania się, wyzuwają kobietę ze wstydu. Stroje, nieskromne widowiska, zabawy niemoralne, szkodliwe książki, gazety i obrazy szerzące bezwstyd — wszystka ta trucizna zabija dusze Polek, niszczy serce Ojczyzny.

Zmysły, które wszechmądry Stwórca dał każdemu człowiekowi dla wielkiego celu, zostają splugawione i zmarnowane. Stąd brzydkie i straszne w skutkach choroby. Domy dla warjatów i szpitale przepełnione nieszczęśliwemi ofiarami zmysłowych nadużyć, tysiączne rzesze chorych od urodzenia dzieci, pokutujących za winy występnych rodziców. Prawdziwe piekło na ziemi. Jeden fałszywy krok i życie całych pokoleń może być zmarnowane.

W walce ze strasznemi skutkami bezwstydu mężczyźni i kobiety muszą się połączyć — bo to ich wspólny wróg.

Mężczyzna, który chce sobie na wszystko pozwolić niech wspomni na swoją żonę, siostrę, córkę, którą również ktoś skrzywdzić może i zmarnować. Niema podwójnej moralności. Te same prawa Boże obowiązują zarówno mężczyznę jak i kobietę. Nie wolno nikogo zabijać, ani na duszy ani na ciele.

A kobieta? Niech zrozumie, że swawolą i bezwstydem nie przyciągnie dobrego, szlachetnego mężczyzny, nie wytworzy miłości i szacunku. Szybko przeminie okres rozpętania zmysłów — zostaną smutne skutki upadku — wstyd i ból.

Są bezwarunkowo ciężkie chwile walki z nałogami — wtedy jedynym środkiem jest rozstanie się z siewcami zgorszenia, ucieczka od kieliszka i swawolnej zabawy. Są dobre katolickie stowarzyszenia i związki. Tam znajdziemy godziwą rozrywkę, dobrą książkę, odpowiednie towarzystwo.

Najpotężniejszą bronią są jednak nadprzyrodzone środki: Spowiedź i Komunja Św., pomoc Najczystszej Matki Boskiej i Świętych Pańskich.

Wiele i bardzo wiele może kobieta. Może słowem i spojrzeniem odwieść mężczyznę od zła. Przykładem i sercem może pociągnąć wszystkich do rzeczy świętych i szlachetnych. Jako córka, siostra, narzeczona, żona, matka może w zaciszu domowem zrobić bardzo dużo dobrego. A nawet, jako skromna pracownica, może więcej zdziałać, niż niejeden zarozumialec.

I jeśli dziś różni różne sposoby wymyślają na naprawę emigracji — to najwięcej mogą zrobić dobre matki, Polki katoliczki.

One dadzą Ojczyźnie: dobrych kapłanów, dobrych żołnierzy, rolników, robotników i rzemieślników, one wychowają pokolenie nowych dobrych matek — one stworzą uczciwą, katolicką emigrację.

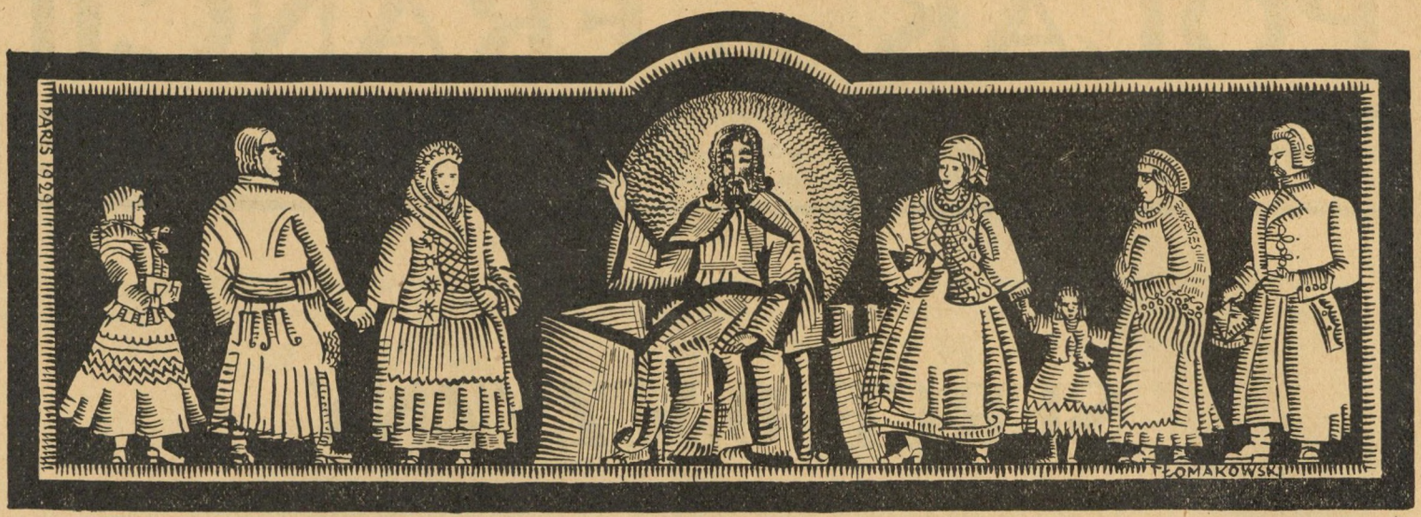

EWANGELJA NA NIEDZIELE PIERWSZĄ ADWENTU.

W on czas mówił Jezus uczniom swoim: będą znaki na słońcu, i księżycu, i gwiazdach; a na ziemi uciśnienie narodów dla zamieszania szumu morskiego i nawałności: gdy będą ludzie schnąć od strachu i oczekiwania tych rzeczy, które będą przychodzić na wszystek świat; albowiem mocy niebieskie wzruszone będą. A tedy ujrzą Syna człowieczego przychodzącego w obłoku z mocą wielką i z majestatem. A to gdy się dziać pocznie, poglądajcież a podnieście głowy wasze, boć się przybliża odkupienie wasze. I powiedział im podobieństwo: spojrzyjcie na figę i na wszystkie drzewa: gdy już z siebie owoc wypuszczają, wiecie, żeć już blisko jest lato. Tak i wy, gdy ujrzycie, iż się to będzie działo, wiedzcież, żeć blisko jest Królestwo Boże. Zaprawdę mówię wam, że nie przeminie ten rodzaj, aż się wszystko ziści. Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą. (Ewang. Łuk. XXI. 25 — 33.)

Jeśli rozejrzymy się wśród zjawisk, które nas otaczają, to łatwo zauważymy, iż można je podzielić na dwie kategorje. Jedne podlegają niezmiennym prawom przyrody i dlatego dadzą się przewidzieć nawet na odległą przyszłość, inne zależą od naszej woli, więc przewidzieć się nie dadzą, najwyżej można je mniej lub więcej odgadnąć. Tak uczony astronom orzeka zgóry, jaki będzie ruch ziemi, słońca i praw za tysiące lat, ale nie jest w stanie z pewnością powiedzieć, czy i kiedy dziecko jego przesunie swą zabawkę. Każdy z nas ma to poczucie swej wewnętrznej wolności, stąd sami nie wiemy, co w przyszłości uczynimy, bo nawet w tych samych okolicznościach możemy różnie działać.

Wilhelm II. mógł wojny nie ogłaszać i dzieje ludzkości potoczyłyby się inaczej. A jednak były jednostki, które z całą pewnością zapowiadają przyszłe wypadki, w zupełności zależne od wolnej woli ludzkiej i to w pokoleniach jeszcze nie istniejących, a dzieje potwierdzały ich niesłychane przewidywania. Byli to prorocy pańscy, którzy odgrywali rolę decydującą w życiu dawnego ludu wybranego, Izraela. Ale też oni zaznaczyli, iż źródłem ich wiedzy niepojętej było objawienie Boże i dlatego zazwyczaj zaczynali swe proroctwa temi słowy: «Słuchaj, Izraelu, tak mówi Jehowa, Bóg Izraela, Pan Zastępów». Bo jeśli człowiek przyszłości ludzkości przeniknąć swym ograniczonym rozumem nie może, to Bóg wszystko ogarnia swą mądrością nieskończoną. Stąd proroctwo jest jednym z największych argumentów naszej świętej wiary katolickiej, bo Bóg nie może swą mądrością fałszu popierać. Jakim sposobem Bóg widzi nasze przyszłe czyny wolne, które pozostaną wolnemi, mimo iż Bóg je zgóry zna, tego my nigdy nie zrozumiemy. Jak rzekliśmy, nikt, ani człowiek, ani Anioł, tej przyszłości nie wie, chyba żeby Bóg mu ją objawił. Wyjątkiem tu jest Pan Jezus, który czyta w dziejach ludzkości, jak w otwartej księdze, zapowiada swą własną mękę, powstanie, i niewzruszone istnienie swego kościoła, prześladowanie swych wiernych, zwycięstwo swoje nad światem, odrzucenie i tułactwo Izraela za bogobójstwo, głoszenie Ewangelji wszystkim narodom świata, wreszcie swoje powtórne, tym razem triumfalne przyjście dla sądzenia wszystkich dusz i ludów.

Skąd podobna wiedza w «Synu Człowieczym»? Dlaczego głosząc te niesłychane proroctwa nigdy na Boga się nie powołuje? A jednak wypadki dotąd zawsze potwierdzały słowa Pana Jezusa, z czego musimy wyprowadzić ten wniosek, iż Pan Jezus jest również Synem Bożym, a mając z Bogiem tę samą naturę, posiada nieskończoną wiedzę i potęgę Majestatu Bożego. Dlatego miłujmy Syna Bożego, słuchajmy jego kościoła, a gdy przyjdzie sądzić żywych i umarłych, nie będziemy płakali z grzesznemi pokoleniami lecz z radością naszego Zbawiciela witali. Amen.

Ks. Juljan Unszlicht.

WIDOKI Z FRANCJI

W wejścia do Mont Saint Michel, z boku: Rzeka Vesle koło Reims.

Kontrakt pracy emigranta polskiego

Konwencja francusko-polska w roku 1919 przewiduje dwa systemy sprowadzania emigrantów: a) zbiorowy, b) jednostkowy.

Formalności wspólne dla obu rodzajów przyjazdu na kontrakt.

Konwencja francusko-polska z 1919 roku przewiduje dwojaki sposób sprowadzania emigrantów polskich do Francji, a mianowicie wyjazd zbiorowy na kontrakt i wyjazd jednostkowy. Sprowadzanie zbiorowe emigrantów do Francji odbywa się za pośrednictwem tak zw. Societe d'Immigration, które zostało założone z inicjatywy wielkich zrzeszeń przemysłowych i rolniczych chlebodawców. Societe Generale d'Immigration ma na celu dostarczenia swoim członkom pewnej ilości robotników w miarę ustalonego kontyngentu przez Ministerstwo Pracy. Wspomniane Towarzystwo utrzymuje w Polsce urzędników, którzy współpracują z Polskim Urzędem Emigracyjnym.

W Polsce zgłoszenia na wyjazd przyjmują tylko Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy, które w miarę miejsc przyjmują zgłaszających się kandydatów. Zakwalifikowani robotnicy na wyjazd są kierowani przez polski Urząd Pośrednictwa Pracy do stacji zbornej — Mysłowic, o ile chodzi o drogę lądową, Wejherowo, o ile chodzi o drogę morską. Na stacji zbiornej odbywa się podpisanie kontraktu i na tym właśnie terenie spotyka się współpracę delegatów Francuskiego Towarzystwa Zrzeszeń Chlebodawców, i delegatów Polskiego Urzędu Emigracyjnego. Czynności związane z przyjmowaniem i wysyłką robotnika są załatwiane przez delegatów francuskich, zaś ze strony polskiej, celem kontrolowania prawidłowości podpisów kontraktu i dawania rad emigrantom, jest delegowany inspektor z ramienia Polskiego Urzędu Emigracyjnego.

Sprowadzanie **jednostkowe** emigranta polega na zapotrzebowaniu imiennem przesłanem robotnikowi polskiemu przez chlebodawcę bez pośrednictwa Polskiego Urzędu Pośrednictwa Pracy.

Starający się o wyjazd na robotę powinien otrzymać kontrakt pracy **imienny,** który winien zawierać następujące dane:

1) Nazwisko pracodawcy i jego adres;
2) Czas trwania kontraktu;
3) Wysokość płacy;
4) Pomieszczenie.

Kontrakt musi być podpisany przez pracodawcę i ponadto zaopatrzony w wizę:

1) Policji francuskiej (Prefecture de Police w Paryżu);
2) Ministerstwo Pracy w Paryżu (2, Avenue Rapp), albo Office de Placement na prowincji, które daje pozwolenie na pracę dla emigranta, t. zw. «avis favorable»;
3) Konsulatu polskiego z danego okręgu.

Z uzyskanym w takiej formie kontraktem wyjeżdżający może uzyskać w Urzędzie Pośrednictwa Pracy zaświadczenie na mocy którego Starostwo wyda mu bezpłatny paszport. Uzyskany w ten sposób paszport należy zaopatrzyć w wizy konsulatu francuskiego i wizy przejazdowe państw przez które prowadzi droga emigranta. W pierwszym rzędzie należy wziąć wizę pobytową francuską, dla uzyskania której należy przedstawić kontrakt pracy, następnie zaś wizy tranzytowe innych państw.

Ażeby być przyjętym na kontrakt do Francji bądź to sposobem rekrutacji zbiorowej, bądź to sposobem kontraktu jednostkowego, należy odpowiadać pewnym warunkom, które są **wspólne** dla obu rodzajów przyjazdu na kontrakt.

Warunki te są następujące:

1) Nie mieć przekroczonych lat 45 jeśli chodzi o pracę rolną, zaś 35 lat jeśli chodzi o pracę w fabryce;

2) Podpisywać kontrakt w swoim zawodzie, a więc robotnik rolny musi wykazać, że przedtem pracował na roli. Robotnik wykwalifikowany (manœuvre qualifie) do fabryk lub górnictwa zdaje egzamin ze swego zawodu lub względnie przedłoży świadectwo przedsiębiorstw, w których pracował. Jako robotnicy niewykwalifikowani są przyjmowani ci wszyscy, którzy nie mają określonego zawodu;

3) Małoletni są przyjmowani od lat 18-tu. Muszą przytem przedłożyć zezwolenie pisemne od rodziców oraz zezwolenie władz wojskowych, a mianowicie Dowództwa Okręgu Korpusu.

4) Kobiety wyjeżdżające na kontrakt nie mogą być w ciąży.

Ponadto wyjeżdżający jest zobowiązany posiadać dokumenty niezbędne do wyrobienia paszportu emigracyjnego. Papiery te należy mieć przy sobie, by je okazać na stacji zbiornej, gdzie wydają paszporty przy wyjazdach zbiorowych, lub też by je okazać we właściwem Starostwie o ile chodzi o kontrakt jednostkowy.

1) Świadectwo przynależności, wydane przez gminę, w której księgach emigrant jest zapisany jako stały mieszkaniec.

2) Pozwolenie władz wojskowych dla mężczyzn od lat 18-tu do 26-ciu, a mianowicie pozwolenie Dowództwa Okręgu Korpusu dla mężczyzn od lat 18-tu do 23-ch, pozwolenie Powiatowej Komendy Uzupełnień od lat 23-ch do 26-ciu. Mężczyźni w wieku od 26 lat do 40 lat są zobowiązani posiadać książeczki wojskowe.

Wolni są od tych formalności mężczyźni, którzy zostali uznani przez Komisję Poborową jako niezdolni do pełnienia służby wojskowej

3) Metryka ślubu i metryka dzieci, o ile jedzie z żoną i dziećmi. Co się tyczy rodziny, to ta ma prawo jechać z emigrantem, lecz należy pamiętać, że gdy żona towarzyszy mężowi i jest w ciąży, to nie może być dalej jak w 6-tym miesiącu ciąży. Wymienione dokumenty mogą być czasami niewystarczające, dlatego byłoby dobrze przed podróżą zasięgnąć rady w Urzędzie Pośrednictwa Pracy.

Robotnicy, pragnący wyjechać do Francji na kontrakt winni rozumieć, że jedyną drogą najprostszą wyjazdu jest kontrakt pracy.

Tymczasem jest to objawem dosyć częstym, że osoby nie mogące się dostać na kontrakt z powodu braku zapotrzebowań, przyjeżdżają do Francji, już to sprowadzeni przez krewnych, już to z własnej inicjatywy w nadziei znalezienia pracy. Otóż niema nic błędniejszego jak ów sposób rozumowania. Władze francuskie nie wydają pozwolenia na pracę a pracodawca, któryby zajął osobę, która nie ma pozwolenia na pracę, naraża się na grubą karę pieniężną. Pomijając już fakt, że ci ludzie stają się źródłem komplikacyj dla Konsulatów polskich i polskich instytucyj, popadają w biedę i bardzo często pomnażają szeregi przestępczości polskiej we Francji. **T. J.**

PRZYKRE STOSUNKI W ARGENCES

Z tamtejszej kolonji donoszą nam o przykrych stosunkach panujących wśród ludności robotniczej. Zarobki są wprawdzie niezłe, natomiast warunki higjeniczne zato wprost nieznośne. Mieszkania dla rodzin są brudne, brak miejsc ustępowych, wodę do picia trzeba czerpać z rzeki. Interwencja księdza polskiego u dyrekcji nie odniosła rezultatu. Skutki istniejących stosunków są straszne. Wybuchła epidemja tyfusowa, która pociągła za sobą liczne ofiary. Jedna z nich, 36-letnia Weronika Majchrzak, zmarła w szpitalu osierocając 7-ro dzieci, z których najstarsze liczy 14 lat a najmłodszemi są trzymiesięczne bliźnięta. Można wyobrazić sobie rozpacz panującą w kolonji.

LISTA SKŁADEK NA BUDOWE SEMINARJUM DUCHOWIENSTWA ZAGRANICZNEGO POD WEZWANIEM «CHRYSTUSA WYCHODŹCY»

Bractwo Różańca św. w Bruay 1.000 fr. Towarzystwo Panien w Bruay 300 fr. Komitet Towarzystw z Haillicourt szyb VI. 100 fr. Towarzystwo Młodzieży Męskiej w Bruay 75 fr. Towarzystwo św. Wojciecha w Haillincourt, szyb 6-ty 100 fr. Tajerowa 10 fr. Z akademji Prymasowskiej w Bruay 120 fr. Z akademji prymasowskiej w Divion 40 fr. Ze składki kościelnej 95 fr.: razem 1,840 fr. przez ks. dziekana Radwańskiego w Bruay. Kolonja polska w Le Creusot 264 fr., z akademji prymasowskiej w Le Creusot 90 fr., razem 354 fr., Komitet T-stw polskich w Montchanin les Mines 250 fr. przez ks. Mieczkowskiego, ks. Descamps 25,50 fr. ks. kanonik Borodzicz z San Remo 1.000 fr. Kolonja polska w Sallaumines 1.000 fr. Kolonja polska z Milhuzy przez ks. Nowickiego (ze składki kościelnej) 63,60 fr, z akademji Prymasowskiej w Lens przez ks. Glapiaka 338 fr. Towarzystwo św. Barbary w Thivencelles 30 fr., Towarzystwo św. Barbary w Macon Conde 50 fr. Towarzystwo św. Barbary w Vieux Conde 50 fr. Towarzystwo św. Barbary w Sabathiers 50 fr. Katarzyna Wispiarel 20 fr. Od Thionville począwszy razem 190 fr. przez ks. Sadowskiego, N. N. 10 fr., ks. Ościłowicz z Harnes 50 fr. Kolonja polska w Harnes 30 fr. VII-my okręg Sokoła 217,40 fr. Róża Męska z Humela 15,50 fr. Róża Męska Maryniaka 15 fr. Róża Męska Golińskiego 21 fr. Róża Dziewcząt 20 fr. Róża Niewiast 228,50 fr. Kolonja polska w Gautherets 526 fr. Razem 1.043 fr. przez ks. dziekana Rybę w Gautherets, Siostra Antonina z Soleil 50 fr. P. Teofila Cymbrowska z Paryża 100 fr. Cegiełka od ks. Sadowskiego z Valenciennes 100 fr. Rozalja Obiud z Paryża 5 fr.

POKWITOWANIE.

Za widokówki wykonane z okazji jubileuszu Prymasa Polski wpłacili: Ks. Śliwowski 65 fr. ks. dizekan Makiela 300 fr. ks. Arasimowicz 200 fr. Siostra Rafaela 60 fr. ks. Śledziowski 156,40 fr., ks. Czerniawski 42 fr., księża Knapik i Wahrol 240 fr., ks. Misiak 150 fr., ks. Szewczyk 200 fr., ks. Paciorek 120 fr., ks. dizekan Radwański 300 fr., przed kościołem w Paryżu 196,75 fr., ks. Mieczkowski z Le Creusot 125,65 fr., ks. Mieczkowski z Montchanin les Mines 60 fr., ks. Arasimowicz z Coueron 68 fr., ks. dr. Dominiczak z Barlin 200 fr., ks. Glapiak 196,30 fr. ks. Ościłowicz z Harnes 135,40 fr.

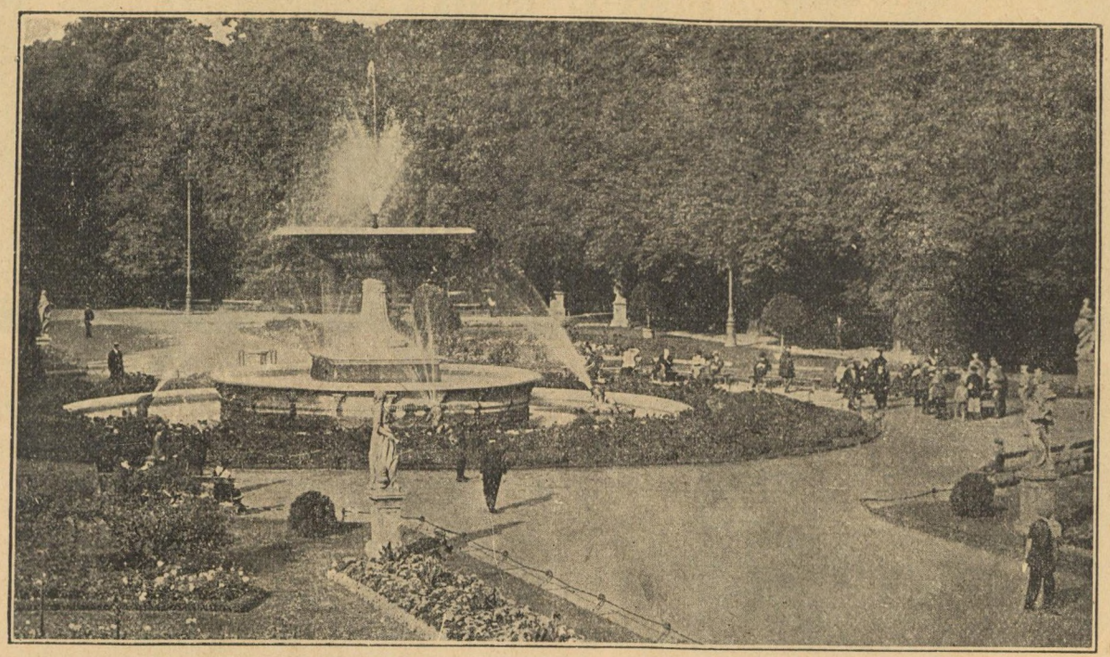

REKOLEKCJE I ZJAZD KSIEŻY POLSKICH W CLAMART

W dniu 17 — 21 bm. odbywały się w Clamart pod Paryżem rekolekcję księży polskich pracujących na wychodźtwie we Francji. Ćwiczeniami duchownemi kierował ks. prałat infułat Krzeszkiewicz, dziekan kapituły katedralnej w Gnieźnie. Rekolekcje zaszczycił swoją obecnością również ks. kardynał Verdier, arcybiskup paryski, który w serdecznem przemówieniu wyraził słowa podziwu dla pracy księży polskich we Francji i zaczęty do dalszych wysiłków w pracy duszpasterskiej nad wychodźcami polskimi. Po rekolekcjach odbył się również w Clamart dnia 22 bm. zjazd księży polskich, w którym wzięli udział prawie wszyscy księża z Francji. W charakterze gości wzięli udział w zjeździe także ks. Kudłacik, rektor Polskiej Misji Katolickiej w Belgji, oraz ks. Majkowski z Luksemburgji. Obradom przewodniczył ks. infułat Krzeszkiewicz w charakterze delegata Prymasa Polski. Kierownictwo zebrań spoczywało w rkach ks. kan. Łagody, rektora Pol. Misji Katolickiej. Poruszano cały szereg chodzili. Tragarze nieśli i wieźli kufry i walizy. Hałas, usiąść, lecz lokaj zatrzymuje go i mówi doń coś po niepoważnych zagadnień z dziedziny akcji katolickiej (referat ks. dr. Machaya), organizacyj katolickich ks. Czesław Garstecki, sekr. gen. Zjednoczenia Pol. Tow. Kat. we Francji, zagadnień oświatowych (referat ks. dr. Tworka) i prasowych (ks. Józef Łuczak, sekr. gen. Pol. Misji Kat.) a długie i poważne dyskusje dowodziły zainteresowania zebranych. Zjazd mógł się pochlubić również obecnością p. Chłapowskiego, ambasadora RP. w Paryżu, który zapewniał duchowieństwo polskie o życzliwości czynników rząądowych dla pracy kleru polskiego będącego na wychodźtwie pionierem nietylko zasad religijnych, ale i narodowych, i zachęcał do ścisłej współpracy duchowieństwa z czynnikami rządowemi.

Całość zebrań i obrad nosiła charakter bardzo poważny, wykazała dotychczasowe rezultaty pracy duchowieństwa na polu duszpasterskim i oświatowym. Zjazd powziął reszcie cały szereg doniosłych decyzyj na najbliższą przyszłość. Telegramy hołdownicze wysłano do Ojca św., P. Prezydenta RP. i Prymasa Polski, dla całego Episkopatu polskiego.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

LYON.

Na dzień 27 listopada br. przypada 100-na rocznica objawienia się Najśw. Marji Panny od CUDOWNEGO MEDALIKA. Siostrze Miłosierdzia, Siostrze Katarzynie Laboure w Paryżu.Z tej to racji w Paryżu w kaplicy Objawienia (140, rue du Bac) i po wielu innych kościołach w całej Francji i w Polsce odprawią się uroczyste nabożeństwa i obchody ku czci Niepokalanej.

WLyonie, w uroczystem nabożeństwie, które się odprawi w tej intencji w niedizelę dnia 30 listopada o godz. 9-ej w kościele polskim (8, rue du Bat d'Argent) weźmie udział J. E. ks. biskup Clerc-Renaud, sufragan J. E. ks. kardynała Andrieu z Bordeaur. Po uroczystej sumie, w czasie której wygłoszone zostanie kazanie o cudownym medaliku J. E. ks. biskup poświęci medaliki i będzie je rozdawał wiernym. Towarzystwa miejscowe wezmą udział w nabożeństwie ze sztandarami. Uprasza się Rodaków z Lyonu i okolicy o jak najliczniejszy udział w tem nabożeństwie.

KAMPANJA BEZBOŻNIKOW PRZECIWKO BOŻEMU NARODZENIU JUŻ SIE ZACZEŁA

Związek bezbożników sowieckich na specjalnych kursach w Leningradzie, wyszkolił już 300 agitatorów, którzy niebawem mają rozjechać się do poszczególnych okręgów, aby w związku ze zbliżającem się świętem Bożego Narodzenia przeprowadzić kampanję antyreligijną. Hasłem bezbożników jest «Nikt do kościoła w Boże Narodzenie!»

Postanowiono również wzmocnić akcję antyreligijną w innych krajach Europy.

BOLSZEWICKA AGITACJA RADJOWA W AMERYCE

Sowiecka gazeta «Prawda» donosi, że radjostacja moskiewska imieniem Trzeciej Międzynarodówki rozpoczęła nadawanie przemówień agitacyjnych w języku angielskim dla robotników Stanów Zjednoczonych. Materjał agitacyjny ma być nadawany systematycznie, celem wzmożenia propagandy komunistycznej w Ameryce.

SOWIETY CHCĄ MIEĆ WOJENNE STEROWCE

Pełnomocnik rządu sowieckiego prowadzi obecnie z dr. Ecknerem w Friedrichshafen rokowania w sprawie budowy trzech wielkich sterowców, mające rzekomo służyć dla komunikacji napowietrznej na linji Berlin-Leningrad-Tokio.

Krążą jednak pogłoski, że sterowce te mają być wybudowane jedynie dla celów wojskowych.

NOWY TRIUMF FRANCUSKIEGO LOTNICTWA

Paryż, 18 listopada. Lotnicy francuscy Bossoutrot i Rossi pobili już w poniedziałek światowy rekord odległości i długotrwałości lotu. Do poniedziałkowego popołudnia przebyli więcej niż 7 tysięcy kilometrów. Warunki lotu były w nocy z poniedziałku na wtorek pomyślne.

NIEMCY NIEPOPRAWNE, TWIERDZI POINCARE dążą do wywołania wojny europejskiej.

Były prezydent Poincare pisze w «Excelsior», że Niemcy są niepoprawne, wojna ich niczego nie nauczyła. I dążą do wywołania nowej zawieruchy europejskiej. Kampanja za rewizją granic jest rzucaniem zapałki do prochowni europejskiej, kampanja ta zagraża więc pokojowi europejskiemu.

BUDOWA MOSTOW W WOJEWODZTWIE ŚLĄSKIEM

Po przyłączeniu Śląska do Polski najbardziej dotkliwie odczuwało się brak mostów nad Wisłą i Przemszą wzdłuż dawnej granicy austrjacko-niemieckiej. Dawne rządy nie miały na celu połączenia osiedli ludności, znajdującej się po obu stronach tych rzek, a przeciwnie starały się stworzyć trudności komunikacyjne ze względów politycznych.

Śląski Urząd Wojewódzki opracował program kolejnej budowy stałych mostów żelazo-betonowych w pierwszym rzędzie na granicy dwu dzielnic Śląska oraz na granicy Województwa Śląskiego z Województwem Krakowskiem.

W realizacji tego projektu ukończono w roku 1927 budowę mostu żelbetonowego o łącznej rozpiętości 180 metrów nad Wisłą, na drodze Pszczyna-Dziedzice pod Goczałkowicami. Jest to pierwszy objekt, łączący trwale obie dzielnice Śląska, to jest Górny i Cieszyński.

W ubiegłym roku rozpoczęto pod Nowym Bieruniem na Wiśle budowę mostu żelbetonowego o czterech łukach i całkowitej rozpiętości 130 metrów.

W roku bieżącym przystąpił Śląski Urząd Wojewódzki do budowy nowego mostu żelbetonowego na Przemszy pod Brzezinką w ciągu drogi między Mysłowicami a Chrzanowem przez Jaworzno.

W przyszłym roku projektuje się budowę mostu żelbetonowego na Wiśle w gminie Góra na drodze Pszczyna-Jawiszowice-Oświęcim o rozpiętości 120 metrów.

Prócz tych mostów granicznych wykonał Śląski Urząd Wojewódzki w ostatnich latach, to jest od roku 1927 do roku 1929 kilka mostów wewnątrz Województwa, a mianowicie: na rzece Liswarcie pod Lublińcem, trzy mosty na Wiśle w gminie Wisła, a nadto cały szereg mniejszych mostów o konstrukcji żelbetonowej.

300 MILJONOW ZŁOTYCH PŁACI POLSKA ZA KORZYSTANIE Z OBCYCH PORTOW

Obrót obszaru celnego Polski z portami niemieckiemi Hamburgiem, Szczecinem, Bremą i Królewcem, wynosił według niemieckich statystyk kolejowych (nie licząc reeks portu) w roku 1928 — 1.100 tys. ton, w r. 1929 — 800 tys. ton w imporcie i eksporcie łącznie.

Spadek obrotu w roku 1929 tłumaczy się przedewszystkiem przerzuceniem części ładunków na Gdańsk i Gdynię.

W obrocie z portami niemieckiemi biorą udział przeważnie towary wysokowartościowe, ponieważ zaś łącznie z reeksportem, dokonywanym przez niemieckich pośredników, obrót ten należy ocenić na zgórą 1.500 tys. ton, przeto straty stąd wynikłe dla polskiego bilansu płatniczego sięgają 300 miljonów złotych.

Suma ta przy kierowaniu bezpośredniem transportów zamorskich przez Gdańsk i Gdynię byłaby corocznie zaoszczędzona.

Czy dałeś już składkę na seminarjum zagraniczne?

KLESKA BEZROBOCIA W STANACH ZJEDNOCZONYCH

Klęska bezrobocia w Stanach Zjednoczonych zatacza coraz szersze kręgi. Statystyka amerykańska wykazuje, że liczba bezrobotnych w ciągu października br. wzrosła w Stanach Zjednoczonych okrągło o półtora procent.

W związku z klęską bezrobocia władze amerykańskie organizują na szeroką skalę zakrojoną akcję pomocy. W dniu wczorajszym policja w Nowym Jorku rozdzieliła pomiędzy rodziny, dotknięte bezrobociem, paczki z artykułami żywnościowemi w liczbie 4.000. W najbliższej przyszłości władze nowojorskie projektują rozdawnictwo 8.000 bezpłatnych obiadów dziennie pomiędzy bezrobotnych.

Także i w innych miastach Północnej Ameryki zainicjowano podobną akcję niesienia pomocy bezrobotnym.

DROGA DO TRONU NIE JEST USŁANA RÓŻAMI

Jak wiadomo, w Węgrzech zachodzi ten niezwyczajny wypadek, że państwo to formalnie jest królestwem, atoli bez króla, któremu nota bene przynajmniej narazie nie wolno do kraju przybyć. W imieniu jego sprawuje władzę pozornie królewską, a w istocie rzeczy republikańską, powołany do tego naczelnik państwa.

Królem Węgier, w myśl zapatrywania legitymistów, jest upełnoletniony obecnie Otton Habsburg. Ponieważ niema go w kraju, więc z okazji jego pełnoletności i rzekomego objęcia naczelnej władzy na Węgrzech i w rodzinie Habsburgów, odbędą się w dniu 20 listopada br. symboliczne uroczystości. W związku z tem «Związek Św. Korony Szczepana» rozpowszechnił na Węgrzech plakat, zawierający program uroczystości i zawiadamiający, że chodzi o uczczenie «dziedzicznego» króla Węgier.

Sensacją jest... konfiskata tego plakatu, dokonana przez policję budapeszteńską, która w motywach stwierdziła, że nic jej nie jest wiadomem, jakoby Otton był «dziedzicznym» królem Węgier. Na rekurs, wniesiony do prezydjum rady ministrów, decyzja była również odmowną, a przytem wykrętną, opiewała bowiem w ten sposób, że konfiskata względnie cenzura druków należy do zakresu działania... burmistrza miasta Budapesztu.

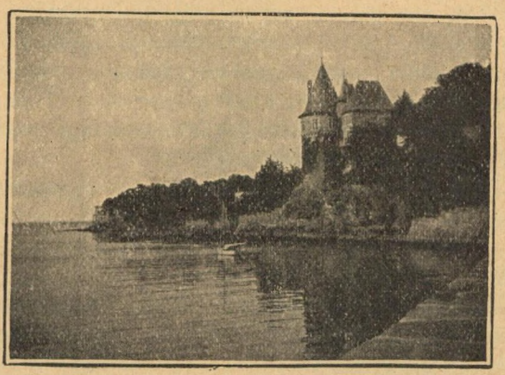

Malowniczy zamek w Pornic (Francja)

Wynik wyborów do parlamentu w Austrji.

Niedawno ogłoszono rezultaty wyborów do austrjackiej Rady Narodowej.

Z 165 mandatów zdobyli: socjal-demokraci 72 (poprzednio 71), chrześcijańsko-społeczni 66 (73), blok Schobera, w skład którego wchodzą narodowcy niemieccy i związek chłopski, 19 (21), blok Heimwehry 8.

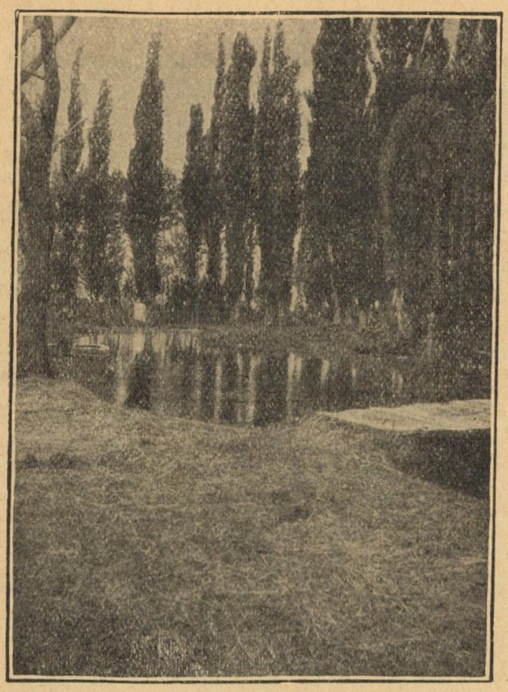

Zródła rzeki Chitumo (Italja).

W okręgach wiedeńskich zdobyli socjal-demokraci 30 mandatów (29), chrześcijańsko-społeczni 11 (14), blok Schobera 4 (2).

Ogólna ilość głosów, uzyskanych przez poszczególne stronnictwa w okręgu wiedeńskim, prezdstawia się następująco: socjal-demokraci 703.421 (571.464), chrześcijańsko-społeczni 382,282 (437,783), blok Schobera 124,376, demokraci 6719 (16,112), lista żydowska 2,134 (10,845), komuniści 10,591 (7,521), blok Heimwehry 25,377, narodowi socjaliści (kierunek Hitlera) 27,544 i austrjacka partja ludowa 8491.

Między ponownie wybranymi znajdują się: b. min. spraw zagranicznych ks. Seipel, b. kanclerz Vaugein, min. szkolnictwa Schmitz, min. handlu Heinl, b. kanclerz Streeruwitz, górno-austrjacki starosta krajowy Buresch, dr. Kienboeck, dr. Kunschak i Drexel, oraz socjaliści: burmistrz wiedeński dr. Seitz, Otto Bauer i Jljusz Deutsch.

Wiedeń, 10 listopada. — Według postanowień nowej konstytucji musi się nowo wybrana Rada Narodowa zebrać w ciągu trzydziestu dni po wyborach. Ponieważ ostatecznego przydziału mandatów z list państwowych należy oczekiwać za kilka dni, przeto data zwołania będzie wtedy dopiero wyznaczona Obecnie nie wymienia się jeszcze dnia pierwszego posiedzenia

Po zebraniu się Rada Narodowa rozstrzygnie sprawę nowego prezydenta, albowiem według konstytucji nowy prezydent związkowy musi być wybrany przez naród w ciągu dziesięciu tygodni po zebraniu się Rady. Wybory prezydenta odbędą się prawdopodobnie z końcem lutego lub z początkiem marca.

FRANCUZI OCENILI ZNACZENIE KLESKI WYBORCZEJ NIEMCOW W POLSCE

Paryż, 18. 11. — Prasa francuska podkreśla szczególnie klęskę wyborczą Niemców w Polsce, zaznaczając, że uzyskanie przez Niemców jedynie 5 mandatów, zamiast 19, jakie posiadali w ostatnim Sejmie, dowodzi najlepiej polskiego charakteru całego kraju.

Z życia pająkow

Przędzenie i rozpinanie sieci dokonywane jest z wielką pomysłowością. Przypuśćmy, że pająk usadowiony na gałązce na wysokości kilku metrów nad ziemią powziął zamiar zarzucić nitkę pajęczą na inną gałązkę, znajdującą się w oddaleniu kilku stóp. Wówczas genjalny ten «tkacz» albo wyczekuje odpowiedniego podmuchu wiatru, lub też, ciągnąć za sobą linkę, opuszcza się na ziemię, następnie podąża do miejsca, gdzie nitka ma być przymocowana. Tutaj następuje podciąganie linki do należytego naprężenia, poczem rozpoczyna się właściwa robota «tkacka».

Wykonawczynią siatki pajęczej jest samiczka, której dla fabrykacji przędzy służy sześć rureczek, zwanych «prządkami», a zasilanych setkami gruczołów z których każdy dostarcza oddzielną niteczkę. Samiczka jest nietylko konstruktorką pajęczyn, ale także bojowniczką, żywicielką rodziny. Pająk — samiec jest znacznie mniejszy od swej połowicy i w pewnych okolicznościach bywa przez nią pożerany. Pozatem pożycie małżeńskie pająków odznacza się «stałością uczuć» i samce i samiczka chętnie dotrzymują sobie towarzystwa.

Gatunków pająków jest bardzo dużo. Największe z nich znajdują się na wyspach Fidżi Trobriand i w Nowej Gwinei. Pajęczyny przez gatunki te tkane, są tak mocne, że tubylcy używają ich jako sieci do połowu ryb. Tajemnica substancji przędzy pajęczej nie została dotąd jeszcze należycie ujawniona, gdyby zaś ludziom udało się wynaleźć sposób wyrabiania powrozów i kabli o tak niesamowitej relatywnej mocy jak «linki» pajęcze, byłoby to zapoczątkowaniem ery nowych «cudów techniczynych» i pomiędzy innemi kwestja budowy mostów wiszących, wielomilowej długości, byłaby tem samem rozwiązana.

Pająk — zdaniem przyrodników — należy do rzędu najprzebieglejszych, najpomysłowszych, jak i zarazem najokrutniejszych stworzeń. Szczegółowe badania różnych gatunków pająków ujawniły u nich wręcz zdumiewającą inteligencję oraz zdolności konstruktorskie i wynalazcze przewyższające w znacznej mierze zdolności te u przeciętnego człowieka.

Cieńkość wytwarzanej przez pająki nitki wynosi w w przekroju często bardzo stodwumiljonową część cala. Dla zobrazowania cieńkości tej przędzy zaznaczamy, że niteczka taka pogrubiona dwa tysiące razy, osiągnięłaby dopiero grubość końskiego włosa: natomiast włos ludzki powiększony w tym samym stosunku, wykazywałby grubość sześć i pół cala w przekroju.

Za pomocą tak delikatnych niteczek, pająk jest zdolny «uwięzić» stworzenia parę tysięcy razy większe od niego, gdyż atakuje on odważnie: żaby, jaszczurki, nietoperze itp.

W jednym wypadku znaleziono węża, długości dziewięciu cali, omotanego przez pająka, którego wielkość korpusu nie przewyższała ziarnka grochu. Pajęczyna była kształtu odwróconego stożka od wierzchu którego zwieszała się jedwabna linka. Na lince tej wisiał niefortunny wąż, żywy jeszcze, z pyszczkiem i ogonem owiązanemi niezliczoną ilością przędzy pajęczej. Innym razem zauważono mysz, pojmaną i omotaną przez pająka, prawdopodobnie podczas snu. Siedlisko pająka znajdowało się pod blatem stołu i mysz została uchwycona w pętlicę, rzuconą przez pająka i następnie, niby windą, wciągnięta do góry.

Pająki są również dobrymi lotnikami. Chcąc użyć jazdy napowietrznej, przemyślne to stworzonko urywa we właściwej chwili nitkę, która porwana przez wiatr, unosi siedzącego na niej «lotnika». W chwili postanowionego lądowania podróżujący pająk wyrzuca jedwabną linkę za pomocą której «szybowiec» zostaje zakotwiczony w dowolnem miejscu.

A. LEJKIN.

Pod wozem i na wozie

czyli

NASI ZA GRANICA

Do wagonu wszedł konduktor w celu zrewidowania biletów.

— Bir-trinken... Gdzie tu można bir-trinken i przekąsić coś niecoś? — zwrócił się do konduktora Mikołaj Iwanowicz.

— Essen, essen... — dodała Głafira Siemionowna i zaczerwieniła się, że powiedzała po niemiecku. — Bir-trinken, te-trinken, kafe-trinken i essen? — mówiła dalej już śmielej.

Konduktor zrozumiał, o co go pytają i odpowiedział.

— Königsberg... Königsberg werden Sie zwölf Minuten stehen...

— Zrozumiałem, zrozumiałem! Zer gut! W Kenigsbergu dwanaście minut. To rozumiem! To jest w porządku! To przynajmniej po ludzku! — ucieszył się Mikołaj Iwanowicz.

— A kiedy? O której godzinie? Wi fil ur? — zapytała Głafira Siemionowna i zaczerwieniła się jeszcze bardziej.

— Um sieben! — edpowiedział konduktor.

— Miersi... Danke... Chwał Bogu... O siódmej... Znaczy się za dwie godziny. Dwie godziny jakoś się przemęczymy.

Mąż spojrzał na żonę i rekł zadowolony.

— No widzisz... Przecież jednak mówisz po niemiecku, umiesz mówić, tylko nie chcesz...

— Słowa pokojowe i zwykłe umiem cudownie, tylko wstydzę się.

— Wstyd — nie dym, w oczy nie gryzie! Wal na całego i już!

Zaszło się zmierzchać. Małżeństwo z niecierpliwością oczekiwało Królewca (Königsberg). Na każdym przystanku wysuwali głowy z okna i pytali konduktora:

— Kenigberg? Kenigsberg?

— Nein, nein, Königsberg wird noch weiter.

— Ażeby cię... Wciąż jeszcze nie Kenigsberg, a mnie się chce pić i jeść, jak psu! — znów złościł się Mikolaj Iwanowicz.

Wreszcie pociąg zwolnił biegu.. Ukazał się duży dworzec, rzęsiście oświetlony.

— Königsberg! — zowałał konduktor.

— Bogu dzięki! Nareszcie!

Pasażerowie wysypali się z wagonów. Wyskoczył i

PIEKNO PRZYRODY

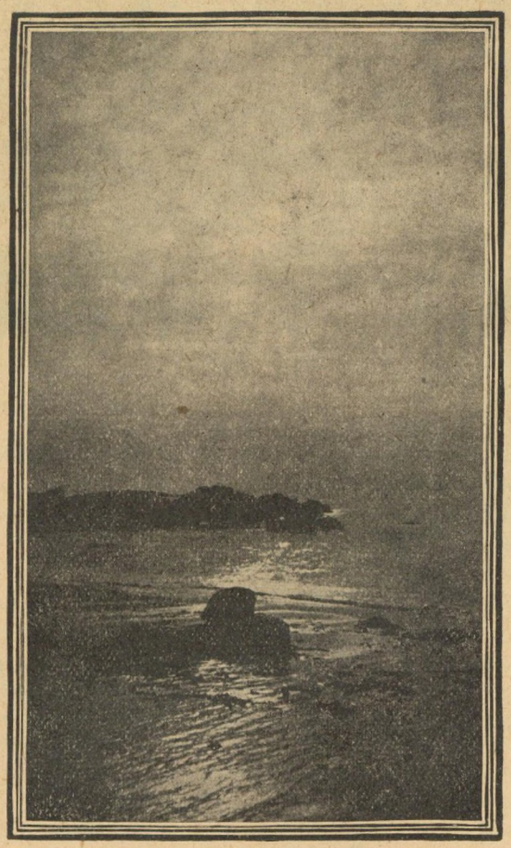

Zachód słońca.

Gdy szumią lasy...

Mikołaj Iwanowicz z żoną. Na stacji stały trzy pociągi. Panował tłok. Jedni wchodzili do wagonów, drudzy wychodzili. Tragarze nieśli i wieźli kufry i walizy. Mąłas, krzyki, gwizdki, dzwonki, stukania młotków o koła.

— Czyste piekło! — wyrwało się Mikołajowi Iwanowiczowi. — Tu można zbaranieć na całego. Poczekaj, Głasza, trzeba zauważyć, z którego pociągu wysiedliśmy, bo potem łatwo możemy trafić do obcego. Widzisz — nasz pociąg stoi na szynach środkowych, a z boków — to obce pociągi. No, teraz prędzej do bufetu.

— Nie, kochanie, ja muszę najprzód do ubieralni... Muszę poprawić się niecoś. Przecież tyle czasu siedzieliśmy w wagonie, a w tych ich wagonach, sam wiesz, niema toalet... — odpowiedziała żona. — Bez toalety nawet mi o jedzenie nie chodzi.

— Co tu za poprawianie, kiedy trzeba szybko coś wypić i zjeść! Przecież pociąg stoi tylko dwanaście minut! A nadto djabli ich wiedzą, jakie są te ich niemieckie minuty. Może krótsze od naszych o połowę. Chodźmy prędzej!

— Nie, nie mogę, nie mogę. Zapewniam cię, że nie mogę... Proszę cię, żebyś doprowadził mnie do ubieralni i poczekał przy drzwiach, bo przecież możemy się zgubić.

— Eh, babskie plemię! — chrząknął Mikołaj Iwanowicz i ruszył z żoną na poszukiwanie ubieralni damskiej.

Znaleziono ją wreszcie. Żona znikła za drzwiami, a mąż pozostał. Minęło pięć minut.

Mikołaj Iwanowicz wściekał się coraz bardziej. Zdawało mu się, że nigdy w życiu nie był taki głodny, jak w chwili obecnej. W dodatku zauważył, że jakiś jegomość biegnie prawdopodobnie z bufetu w stronę pociągu z kanapkami na talerzu i kuflem piwa. Zastanawiał się już, czy nie zapukać do ubieralni.

Wreszcie w drzwiach ukazuje się Głafira Siemionowna, którą trzyma za suknię jakaś kobieta w białym czepku i mówi coś do niej po niemiecku.

... Mikołaj Iwanowicz, daj mi na miłość Boską jakichś pieniędzy, zapłać za mnie! — krzyczy żona. — Tu nie można zadarmo... Trzeba płacić... Daję jej dwadzieścia kopiejek rosyjskich — nie bierze!

— Co takiego? W ubieralni dworcowej za pieniądze? No, no. Co za naród! Niemieckie porządki! — wykrzykuje Mikołaj Iwanowicz, lecz daje Niemce pieniądze i woła: — Prędzej, Głasza, prędzej, bo nie zdążymy nic zjeść.

Biegną: wpadają na tragarzy. Wreszcie bufet. Naokoło — stoły. Na stołach zupa w talerzach. «Tabeldot po trzy marki od osoby» — czyta Głafira Siemionowna i tłumaczy napis nad stołem.

— Cały obiad kosztuje tu trzy marki! — mówi do męża. — Zajmujmy miejsca.

Mikołaj Iwanowicz odsuwa krzesło od stołu i chce usiąść, lecz lokaj zatrzumuje go i mówi doń coś po niemiecku. Mikołaj Iwanowicz wytrzeszcza oczy.

— Wi? Was? Chcemy zjeść obiad... Essen... Mitag essen! — mówi Głafira Siemionowna.

(d. c. n.)

PRZEGLĄD SPRAW WYCHODŹCZYCH

SPRAWY DUSZPASTERSKIE

Ks. ROGACZEWSKI

27. listopada Metz — 10-12 katechizm.
30. listopada Hagodange — 7-8 spowiedź, 8 msza, kazanie.
30. listopada Clouange — 10-11.30 spowiedź, 11.30 msza
30. listopada Rombas — 15 nieszpory kazanie.

MISJE KS. UNSZLICHTA

15 — 16 listopada: Provins, kościół St. Ayoul.
16 — 17 listopada: Champcenest.
22 — 24 listopada: Gien (Loiret).
25 — 27 listopada: Les Molieres (S. et O.).
29 — 30 listopada: May en Multien.
1 grudnia: Puisieux.
6 — 8 grudnia: Vincy (msza św. w niedz. o g. 9-ej).
8 grudnia: Trocy (msza św. w niedz o g. 11-ej).
9 — 11 grudnia: Santeny (S. et O.).
13 — 14 grudnia: Charny.
14 — 15 grudnia: Trilbardon.
19 — 22 grudnia: Montbard (Cote d'Or).
23 — 25 grudnia: Montereau.
26 — 29 grudnia: Melun, Ecole St. Aspais, 36 rue St. Barthelemy.
30 grud. — 2 styeznia 1931: St Germain les Corbeil (S.-et-O.).

Komunikaty Polskiej Misji Katolickiej we Francji

W niedzielę, dnia 16 listopada, odbyła się uroczystość «Święta Młodzieży» z okazji rocznicy patrona młodzieży polskiej św. Stanisława Kostki. Nabożeństwo przedpołudniowe odprawił ks. prałat inf. Krzeszkiewicz, który również wygłosił bardzo piękne i serdeczne przemówienie do młodzieży. Równocześnie poświęcił ks. infułat sztandar Związku Inwalidów wskazując w swem przemówieniu na głębokie znaczenie sztandaru, szczególnie dla inwalidów wojennych. W nabożeństwie wzięli udział p. ambasador Chłapowski i przedstawiciele władz francuskich, jak generałowie Weygand, Gouraud i inni.

W dniu 16 listopada odwiedził Misję ks. prałat Rokoszny w powrotnej drodze z Ameryki. Ks. prałat Rokoszny badał przez okres siedmiu miesięcy polskie szkolnictwo parafjalne w Stanach Zjednoczonych. Wynik wizytacji okazał się bardzo pomyślny.

Uwaga, robacy

Ostatnie wypadki na giełdzie oraz upadek licznych drobnych banków,, wskazują znowu na niebezpieczeństwa na które, nieznający stosunków, emigrant polski jest narażony, składając swe oszczędności w nieznanym banku. nąć, mając do dyspozycji Bank P. K. O. 187, rue de Courcelles, konto pocztowe 1401-65, Agencja: Lens, 7, rue de la Paix, stworzony przez państwowe banki polskie, dający te same gwarancje, co potężna Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie, gdyż każdy może zawsze w Polsce wymienić książeczkę Banku na książeczkę Pocztowej Kasy Oszczędności.

Komunikat

Ostatniemi czasy zaczynają znowu obiegać wychodźtwo pogłoski o możliwości wykupu banknotów niemieckich przedwojennych i z czasów inflacji.

Podaję Rodakom do wiadomości, że sprawa wykupu tych banknotów była przedmiotem sporu sądowego w sądach Rzeszy Niemieckiej i orzeczeniem Trybunału w Lipsku z 20 Maja 1926 rozstrzygnięta została ostatcznie na niekorzyżć posiadaczy tych banknotów.

Wszelkie zatem pogłoski o mającej rzekomo nastąpić wymianie tych banknotów są bezpodstawne i czynione przez niektóre przedsięębiorstwa próby prywatnej rejestracji tych banknotów należy uznać za bezcelowe.

WIADOMOŚCI ORGANIZACYJNE ZJEDNOCZENIA POLSKICH TOW. KATOLICKICH W EFROINCJI

Głos robotnika o znaczeniu i potrzebie akcji katolickiej

W ostatnich latach odbija się o nasze uszy dość często słowo «akcja katolicka». Akcja jest wyrażeniem wziętem z języka Xacińskiego «actio» w tłumaczeniu polskiem tyle co czynność, działanie' w franc. języku mamy na to słowo «action». Akcja katolicka znaczy więc tyle co czynność, działanie w myśl nauki katolickiego kościoła. Kościół, nawołując do akcji katolickiej pragnie, by nietylko kapłani, powołani z zawodu swego do pracy dla kościoła, lecz również wszyscy wierni, przyznający się do kościoła Chrystusowego, przynależność tę potwierdzali nietylko świadectwem chrztu, nawet nietylko wiekszem lub mniejszem przestrzeganiem przepisów kościoła, lecz w całem swojem życiu po katolicku «działali» to jest współpracowali z kościołem i jego przedstawicielami, kapłanami. Stąd też mówi się o «apostołach» świeckich, jakimi winni być wszyscy wierni. O takich apostołach pisze z okazji jednego ze zjazdów katolickich, jakie się co roku odbywają w Polsce, robotnik, zamieszkały na Kujawach. Jego to słowa przytaczamy, jako dowód, jak myśli i czuje człowiek, który, choć nie przechodził wysokich szkół, jednak, dzięki swej stałości i wierności dla kościoła Chrystusowego, odczuwa szczerze jego potrzeby i jak braci swych do «apostolstwa» świeckiego zapalić pragnie. Oby głos jego dotarł do rodzin polskich na emigracji i obudził z oziębłości tych, którzy zarażeni otoczeniem, o zadaniach swych zapomnieli.

Oto, co pisze ów robotnik:

Wśród katolików całego świata rozległ się w czasach ostatnich potężny alarm. Zewsząd dochodzą głośne nawoływania do czujności, do jednoczenia się w pracy. Kościół święty przeżywa dzisiaj ciężkie chwile, z których jak i po inne czasy, wyjdzie wprawdzie zwycięsko, bo on przetrwa wszystkie wieki; ale żeby ta godzina triumfu wybiła jaknajprędzej a nie po upływie dziesiątek lat, od nas, od członków Kościoła zależy. W tem nasz obowiązek, a obowiązek bardzo wielki. Uważać należy, aby ten alarm bezowocnie nie przebrzmiał. Olryłoby to nas wielką hańbą, byłoby dla potomności dowodem, że mało w nas bylo ducha katolickiego, mało przywiązania do Zbawiciela i Jego Kościoła. A więc do pracy:

Na czem polega ta praca? Społeczeństwo dzisiejsze jest ciężko chore. Zaniemógł bardzo cały organizm społeczny. Niezdrowemi są stosunki moralne, materjalne czyli ekonomiczne i to w najwyższym stopniu. Te ostatnie, dzisiaj szczególnie wybijają się na wierzch. Wystarczy tylko choćby przez godzinę przejść się po mieście, a już można bardzo wiele sarkać na ciężkie czasy, na biedę itp. nasłuchać się. Każdy musi przyznać, że dużo prawdy mieści się w tych narzekaniach; że musiało coś się zepsuć na ziemi, boć Pan Bóg przecież na nędzę nas nie stworzył. Gdzież jest lekarz, któryby uzdrowił dzisiejsze stosunki? Jakże naiwnie brzmi to pytanie: Wszak w chwili obecnej jest tylu lekarzy, troskliwych o dobro społeczeństwa, że może w żadnej innej tylu ich nie było. Ile dziś istnieje stowarzyszeń z programem społecznym, ilu lekarzy koło tego celu się krząta. A jednak społeczeństwo wciąż choruje.

Najpewniejszym lekarzem może tu być jedynie św. wiara katolicka, ze starem, lecz wypróbowanem lekarstwem swojem t. j. z Jezusem Chrystusem i Jego Boską męką. Oto treść i zadanie sprawy katolickiej. Diagnoza naprawy stosunków leży w Chrystusie, w Jego nauce i zasadach.

Wszystko odnowić w Chrystusie, oto hasło Ojca św. Piusa X. Na tem właśnie polega dzisiejsza praca katolicka, to najważniejsze zadanie teraźniejszej działalności katolickiej. Do udziału w tej pracy zobowiązani jesteśmy wszyscy.

Skąd się biorą i dlaczego wogóle istnieją potrzeby katolickie. Kościół św. jest jakby okrętem puszczonym na szerokie, rozburzone morze tego świata, które rzadko jest spokojne, ciche, lecz burzy się często, szaleje, miota spienionemi bałwanami fal morskich. Fale te, czyli ataki wrogów Chrystusa, uderzają od czasu do czasu o łódź Piotrową i chcą ją rozbić i zatopić. Skutkiem tego Kościół św. jest w bezustannej walce. Do walki z kościołem wystąpiła najpierw już w pierwszych wiekach siła materjalna, ówczesne państwa pogańskie. Lała się krew w Rzymie i całem rzymskiem cesarstwie, lała się potem krew chrześcijan w Niemczech, w Anglji; miały swoje prześladowania katolików Francja, Rosja, Japonja, Chiny, Turcja i t. d. I tak było przez wszystkie wieki. Do walki z kościołem wystąpili dalej jego wrogowie pod hasłem niby nauki. A teraz niema żadnej gałęzi wiedzy, z którejby przeciw kościołowi nie czerpano zarzutów. Nigdy może tyle, jak dzisiaj , nie wydawano pism przeciw kościołowi i jego Boskiej nauce, a co gorsze, puszczają je pod płaszczykiem nauki nawet pomiędzy nieuczonych, nieumiejącycn rozróżniać prawdy od fałszu, a frazesy te bardzo łatwo mogą zbałamucić i z drogi prawdy i wiary prawdziwej odwieść. A cóż powiedzieć o tej najnowszej metodzie szerzenia nienawiści przeciw Kościołowi św.., o prasie, gazetach i czasopismach? Dziś każdy kraj ma po kilka a nawet kilkadziesiąt gazet i dzienników, które stoją na służbie nieprzyjaciół wiary św. Pisma te dostają się do rąk tysięcy ludzi, zarażają się duchem pogardy i lekceważe-

nia dla Kościoła i wiary św. Gazety te i pisma, to istna ambona szatańska, siejąca okropne, moralne zniszczenie. Oto główni nieprzyjaciele, z którymi zawsze Kościół musi staczać walkę. I oto pierwsze źródło, z którego rodzą się bezustannie liczne interesy i potrzeby katolickie. Katolicy muszą prosić, by w tej walce nietylko nie ulec, lecz wyjść zwycięsko. I otóż ta walka, tak wszechstronna toczona z Kościołem przez tak potężnego wroga, otwiera nam szerokie pole do działalności katolickiej, do popierania interesów katolickich. Każdy z nas może i powinien wziąć udział w tej pracy, każdy z nas może na swoim stanowisku wyświadczyć wiele usług Kościołowi św. i stać się wielkim apostołem w sprawie katolickiej w swojem otoczeniu. Musimy dążyć do tego, by wszystkie nasze stosunki, wszystkie objawy życia naszego były nawskroś katolickie, by wszystko tchnęło nauką Chrystusa

(Dokończenie nastąpi.)

Z życia towarzystw

GAGNIERES.

W dniu 11 listopada kolonja polska w Gagnieres uroczyście święciła 10-ciolecie odparcia inwazji bolszewickiej. Utworzony został osobny komitet obchodu, w skład którego weszli kierownik Józef Masłowski, prezes I-szy Górnik, prezes II-gi Wojnar, sekr. Pietrzak, Zarząd: Wąsiak Łazarz, Jan Murza, i Szachnowski.

Już od godziny 10-ej rano poczęła się grupować tutejsza kolonja polska w sali gminnej, skąd o godz. 11-ej, wraz z organizacjami francuskiemi wyruszył pochód przed pomnik Nieznanego Żołnierza, gdzie złożono wieńce..

Popołudniu wygłosił odczyt o 10-cioleciu odparcia inwazji bolszewickiej J. Masłowski Dalszy program wypełniły deklamacje dzieci szkolnych, śpiewy i wspólne odśpiewanie «Roty».

Odczytaną rezolucję przyjęto jednogłośnie: «Zgromadzeni Rodacy w sali T-wa św. Barbary w Gagnieres w dn. 11 listopada stwierdzają niezłomną łączność braci polskiej z krajem, piętnują wszelkie zakusy wrogów zewnętrznych i wewnętrznych, którzy działają na szkodę Polski i ślubują wierność dla wyzwolonej Ojczyzny, której gotowi są bronić do ostatniej kropli krwi.»

Józef Masłowski.

LENS.

W niedzielę, dnia 12 października odbyło się nabożeństwo w kaplicy św. Elżbiety na intencję młodzieży żeńskiej w Lens. W czasie nabożeństwa, duszpasterz miejscowy wygłosił okolicznościowe kazanie. Wspólne zebranie odbyło się u p. Staniewskiego, szyb I. Ks. proboszcz Glapiak otworzył zebranie i wezwał młodzież do wspólnej pracy, podkreślając obowiązek każdej młodej Polki względem Boga i Ojczyzny, który ma być największem zadaniem czonkiń Stowarzyszenia. Następnie panna Porawska, absolwentka szkoły społecznej w Poznaniu, wygłosiła bardzo zajmujący referat. Poczem przystąpiono do wyboru zarządu, w skład którego weszły: przewodnicząca Bembkówna Marta, zastępczyni Sikorówna Rozalja, sekretarka Chmielewska Czesława, zastępczyni Nowakówna Marja, skarbniczka Niechciałówna Pelagja, zastępczyni Apfelówna Zofja.

Do Stowarzyszenia wpisało się 27 członkiń. Przed zakończeniem zabrał głos ks. Garstecki, sekretarz generalny Zjednoczenia Towarzystw Katolickich, zachęcając młodzież do jak najintensywniejszej pracy. Przewodnicząca, p. Bembkówna, zakończyła zebranie hasłem naszem: Sprawie służ!, oraz pieśnią: Wszystkie nasze dzienne sprawy... Korespondencję nadsyłać należy na ręce sekretarki: Czesławy Chmielewskiej, 2, rue Jean Bart, Fosse Nr. 9, Lens (P. de C.).

RUCH STRAJKOWY W HISZPANJI

Madryt, 18. 11. — W Madrycie zakończył się 24-godzinny strajk generalny. Wszyscy robotnicy powrócili do pracy. Natomiast w Barcelonie ogłoszono w poniedziałek strajk generalny. Zastrajkowali nawet tramwajarze. Na placu Katalońskim przyszło do starcia między policją i strajkującymi, którzy chcieli zmusić pracowników pewnego towarzystwa telefonicznego do zaniechania pracy. W obronie napadniętych wystąpiła policja, którą strajkujący powitali gradem kamieni. Policja użyła broni i raniła kilku robotników.

W Walencji zastrajkowali robotnicy metalowi i budowlani. Również i w Granadzie ogłoszono strajk generalny. Przyczyną strajku jest niezadowolenie rzesz robotniczych z powodu sytuacji politycznej. Nie można z drugiej strony zaprzeczyć, że między robotnikami uwijają się elementy radykalne, które chcą ująć kierownictwo strajku w swe ręce. Ś

RZĄD POLSKI PODPISAŁ KONTRAKT O NOWĄ POŻYCZKE NA SUME 32.400.000 DOLAROW

w związku z przedłużeniem dzierżawy monopolu zapałczanego na lat 20.

W dniu 17-tym bm. podpisana została umowa między Ministerjum Skarbu i Spółką do Eksploatacji Monopolu zapałczanego w Polsce oraz Szwedzką Spółkę Zapałczaną, jako gwarantem za spółkę polską, obejmującą: 1) Przedłużenie terminu dzierżawy monopolu na wyrób zapałek o lat 20, to jest do roku 1965, oraz zmianę warunków dzierżawy. 2) Kontrakt pożyczki na sumę nominalną 32 miljony 400 tysięcy dolarów, oprocentowaną na 6 i pół procent rocznie po kursie emisyjnym 93.

Umowa powyższa wchodzi w życie po uchwaleniu odpowiednich przedłożeń przez ciała ustawodawcze.

NA BUDOWE SEMINARJUM DLA DUSZPASTERSTWA ZAGRANICZNEGO

Bractwo Różańca św. w Auby 25 fr. Tow. św. Barbary w Auby 25 fr. Koło Przyjaciół Harcerzy w Auby 25 fr. Franciszek Mikołajczyk z Auby 5 fr., razem 80 fr. przez ks. Paciorka z Auby, Komitet Towarzystw Oignies Chapelle 250 fr. Agnieszka Kwaśnik z Libercourt 10 fr. drobne składki z Oignies 21,35 fr. razem fr. 281.35 przez Ks. Łąckiego, Marja Gąsiorowska z Paryża 50 fr. P. Niemojewska z Paryża 20 fr. Władysława Żelazo z Paryża 50 fr. od członkiń towarzystw polskich przy Kościele polskim w Paryżu Preiss Helena 100 fr. Piszczorowicz Katarzyna 50 fr. Ligoda Bronisława 50 fr. Propówna Katarzyna 50 fr. Stempień Józefa 150 fr., razem 450 fr. zebrała p. Piszczorowicz Katarzyna, Julja Nogosek 50 fr. Apolonja Borkowska 25 fr. Łuczakowa Marja 30 fr. Anna Bajer 50 fr. Marja Połchłopek 15 fr. Katarzyna Kobiela 10 fr. razem 180 fr. zebrała p. Julja Nogosek, Stefanja Waszko z Dormans 10 fr.

GWIAZDKA

-:- -:- Zbliżają się święta Bożego Narodzenia -:- -:-
-:- -:- najmilszym upominkiem jest niezawodnie -:- -:-
-:- -:- -:- ładna i dobra książka -:- -:- -:-

Do «POLAKA WE FRANCJI nadeszły piękne książki

Zamówienia adresujcie: Polak we Francji,
263,-bis, rue St. Honore, Paris (1).

Rozmówki polsko-francuskie	15 fr.	Obrazki kolorowe (Pam. Kom. św.)	3 »
Słowniki: francusko-polski i polsko-francuski	25 »	Wspomnienie kolejarza (powieść)	4 »
Śpiewnik narodowy (moc pieśni)	12 »	Nie opuszczę Cię do śmierci	1 »
Śpiewnik kościelny	21 »	Co nas bogaci i ubogimi czyni	1 »
Ilustrowany przewodnik	5 »	Dr. Krzesiński «Niezwykłe dzieje Teresy Neuman»	4, 50
Elementarz dla dzieci	10 »	Poznań (bogato ilustrow. książka)	5 »
Legitymacja dla Towarzystwa (100 sztuk)	20 »	Opieka nad Matką i Dzieckiem	2, 40
Dlaczego Francja kocha Polskę	3 »	W brzaskach ideału (bardzo ładne opowiadanie)	2, 40

Wielki wybór książeczek do nabożeństwa w różnych oprawach i różnych cenach od 10 do 30 franków.

KSIĄŻKI POWIESCIOWE

Barański, **W dzień Bożego Narodzenia,** kol. z nut.	27 fr.	Panenko, **Geografja Polski**	6 »
Benson, **Świetło niewidzialne,** powieść	10 »	Praga, **Blondynka,** powieść bardzo ciekawa	8 »
Bercovici, **Burłak z nad Wołgi,** zajmujące opow.	7 »	Renouvrier, **O obowiązkach społecznych**	8 »
Delaru, **Cień starego dworu,** powieść	8 »	Seailles, **Demokracja i oświata**	8 »
Drzewiecka, **Nauka i wolnomyślność**	8 »	Serafinowicz, **Urzędnik**	7 »
Drzewiecka, **W Paryżu fjołki**	9 »	Sever, **Na świętej ziemi,** powieść	12 »
Dumas, **Dama Kameljowa,** piękna powieść	8 »	— **W kleszczach,** powieść	7 »
Dygasiński, **Von Molken,** nadzw. ciekawa powieść	6 »	Szalay, **Za gwiazdą zwodniczą,** powieść	8 »
Gauthier, **Klub Haszystów,** powieść	6 »	Szaniawski, **Miłość i rzeczy poważne,** powieść	10 »
German, **Iwonka,** sł. pow. z której kręcono film	15 »	Szelburg, **Dokąd,** powieść	10 »
— **Iwonka i gwiazdy,** powieść	9 »	Szpyrkówna, **Słoneczny Domek,** powieść	6 »
Gzowski, **Półksiężyć i gwiazda,** powieść	5 »	Tetmajer, **Księżniczka Metella,** tom 1 i 2 razem	18 »
Heilporu, **O ziemi, sońcu i gwiazdach**	8 »	— **Otchłań,** powieść	5 »
Koneczyn, **Dzieje Polski**	9 »	— **Na skalnem Podhalu,** opowiad. ludowe	15 »
Łozińska, **Różnie bywa**	6 »	Tobiczyk, **W śniegach,** powieść	8 »
Margert **Burza,** powieść	15 »	Tokarzewski, **Siedm lat katorgi,** wstrząsaj. opow.	8 »
— **Duch czasu,** powieść	9 »	Turnau **Mona Lisa**	10 »
— **Fra Girolamo,** powieść	14 »	Twen, **Pamiętnik Adama w Raju,** opowiadanie	6 »
— **Król Florencji**	10 »	Wells, **Wehikuł czasu,** powieść	6 »
Maznel, **Gracz w szachy,** powieść	6 »	Zarzycka, **Kwiat jabłoni,** ładna powieść	10 »
Meissner, **Hangar Nr. 7,** emocjonująca powieść	7 »	— **Okruchy zaklętego zwierciadła,** pow.	10 »
Miłkowska, **Piotr i Asan,** powieść	5 »	Zeromski, **Bicze z piasku,** powieść	14 »
Mandolski, **Ostojący,** powieść	6 »	— **Inter Areme,** powieść	5 »
Monlaur, **Promień,** powieść	9 »	— **Międzymorze,** powieść	15 »
Mossoczowa, **Krwawe dzieje,** powieść	6 »	— **Mogiła,** powieść	15 »
Mościcki, **Kościuszko,** opowiadanie historyczne	7 »	— **Pomyłki,** powieść Ł.	15 »
Nalepiński, **Kazia,** powieść	10 »	— **Puszcza jodłowa,** powieść	4 »
Ossendowski, **Zbuntowane i Zwyciężone**	15 »	— **Wczoraj i dzisiaj,** powieść	10 »

Oprócz tych książek posiadamy na składzie mnóstwo książek dla młodzieży i dzieci po cenie od 2 do 10 fr.

Jest również do nabycia duży KALENDARZ NA ROK 1931, niezbędny przyjaciel wychodźcy. cena **10 fr.**

Kieszonkowy kalendarzyk «POLAKA WE FRANCJI» na rok 1931 (posiada wszelkie adresy i informacje)

Cena **2 fr. 50**

-:- Dobra książka to najlepszy nauczyciel w życiu. -:-

-:- Nie żałuj pieniędzy na książki. Im więcej będziesz -:-

-:- kulturalny, tem większego nabierzesz waloru. -:-

-:- -:- -:- Książka, to pokarm dla duszy -:- -:- -:-

-:- -:- -:- Jedyna rozrywka i zapomnienie -:- -:- -:-

CZYTAJCIE KSIĄŻKI -:- -:- -:- CZYTAJCIE KSIĄŻVI -:- -:- -:- CZYTAJCIE KSIĄŻVI

ZA DZIAŁ OGŁOSZEŃ REDAKCJA NIE ODPOWIADA

LECZNICA POLSKA W PARYZU

Urządzona według nowoczesnych wymagań nauki

90, rue Faubourg St.-Martin, tuż obok Gare de l'Est

Métro : Gare de l'Est lub Chateau d'Eau. — Liczne tramwaje i autobusy.

Diatermia, lampa kwarcowa, leczenie elektrycznością. Prześwietlanie promieniami Roentgena. CHOROBY WEWNĘTRZNE, REUMATYZM HEMOROIDY i ŻYLAKI. NIEGOJĄCE SIĘ OWRZODZENIA, CHOROBY WENERYCZNE, tryper szankier, syfi... roby krwi, niemoc płciowa. — CHOROBY KOBIECE. — Badanie krwi i moczu.

LECZNICA ODPOWIADA NIEZWŁOCZNIE NA ZAPYTANIE LISTOWNE

Godziny przyjęć : codziennie od 9—8-ej wieczorem za wyjątkiem pory obiadowej (12-2) w niedziele i święta od g. 9—12 i od 2—4 po południu w piątek przyjęć niema.

Jeżeli nie możecie osobiście zgłosić się do lecznicy, napiszcie a lecznica, wyśle wam natychmiast wszystkie wskazówki po przysłaniu znaczka pocztowego (50 ctm) bezpłatnie.

ADRESOWAĆ : LECZNICA POLSKA 90, rue du Faubourg St.-Martin — PARIS X.

PIERWSZA POLSKA SZKOŁA
Samochodów Ciężarowych i Osobowych im. HALLERA w Paryżu

35, rue Boissy d'Anglas, 35 w podw. domu nr. 9. I piętro.
(Metro: Madeleine i Nord-Sud- Tel. Elysees 60-91 «Concorde»
— PARIS (8)

Rekomendowana przez Komisję Egzaminacyjną

Wyucza prowadzenia samochodami osobowemi i ciężarowemi (kamionami)

Jedyna szkoła, która posiada własne biuro a nie daje informacji w kawiarniach, jak to czynią inne szkoły.
Dla wygody uczni, pracujących u Renault i Citroena, szkoła daje lekcje w Porte de Versailles.

Jeżeli chcesz polepszyć swój byt, mieć pewny i stały zarobek i nie pracować zadarmo na roli lub na fabryce, ucz się szoferstwa. Tylko ten fach może Ci zabezpieczyć codzienny kawałek chleba. Nie namyślaj się długo zgłoś się do naszego biura, lub napisz do nas i my Ci wyślemy odrazu bezpłatnie szczegółowe informacje. Tylko nasza szkoła, która jest najznakomitsza i pełnomocna we Francji i w Polsce, może Ciebie wyuczyć w 14 dniach jazdy i mechaniki wraz z przejściem egzaminu i otrzymaniem „Prawa Jazdy" i dyplomu Szofera-Mechanika w języku polskim i francsukim; który daje możność do otrzymania dobrej posady. Znajomość francuskiego języka nie jest obowiązkowa.

Uwaga! Uczniom, którzy nie mogą zaraz przyjechać, wy syłamy pocztą kurs lekcyj teoretycznych. Ci zaś, po zaznajomieniu się z tym kursem, przyjeżdżają na lekcje praktyczne. Przyjezdnym z Prow. rekomendujemy tanie mieszk. Uczniom po zdaniu egzaminu w naszej szkole na szofera-mechanika często dajemy posady szoferów i do traktorów we Francji i w Polsce, polepszając ich byt. Podczas kursu dajemy czasem naszym uczniom adresy do pracy.

- Zapisy codziennie od godz. 9-12 i od 2-7 wieczorem; w niedzielę od godz. 9 rano do 5 popołudniu.

LECZNICA POLSKA

143, Boulevard Murat, PARIS (XVI·) *Métro : Pte de St-Cloud Autobus : AS Tram : . 2, 18, 123124.*

LEKARZY SPECJALIŚCI DLA CHORÓB

Kobiece, wewnętrze, dziecięce, skórne, weneryczne, oczne, uszne garłowe i nosowe. Zapomocą prześwietleń elektrycznych promieni słonecznych, radjum; zawiadamia się że jest zaprowadzona nowa zupełnie Metoda do wyleczenia trypera.

Są specjalne pokoje dla operowanych w naszej klinice. Porady osobiste i listowne.

GABINET DENTYSTYCZNY Zęby sztuczne, bridge bez podniebień i haczyków.

Leczenie i usuwanie zębów zupełnie bez bólu Nowe metody leczenia dziąseł.

Złote koronki od 75 fr. *Rwanie zębów bez bólu 5 fr.*

Otwarte od 9-12 i od 2-8 w Niedzielę i święta od 9-12.

WIELKA LECZNICA POLSKA

URZĄDZONA WEDŁUG NAJNOWSZYCH WYMAGAŃ WIEDZY LEKARSKIEJ.

Adres: PARYŻ, BOULEVARD SEBASTOPOL Nr. 10 (3 piętro).

LAMPA KWARCOWA — LAMPA INFRA-CZERWONA — RADJO — PROMIENIE ROENTGENA.
CHOROBY WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE: tryper, syfilis i szankier.
CHOROBY SKÓRY, HEMOROIDY, ŻYLAKI, REUMATYZM, ISZJAS, ANEMJA.
CHOROBY KOBIECE I DZIECIĘCE.

ZABIEGI OPERACYJNE NA BARDZO DOGODNYCH WARUNKACH.

Lecznica otwarta codziennie od 9-ej do 12-ej rano i od 3-ej do 8-ej wieczór. W niedzielę i święta od 9 do 12 r.
UWAGA!!! Lecznica posiada własną instalację promieni Roentgena i dokonywa prześwietleń na bardzo przystępnych warunkach.

CHORYM

NIEZDOLNYM, OSŁABIONYM, NERWOWYM PRZEDWCZEŚNIE ZWIĘDŁYM.

Zdrowie i siła ludzkiego organizmu zależą całkowicie od stanu, w jakim się znajdują jego życiodajne gruczoły te bowiem wlewają do potoku krwi życiotwórcze fermenty, przywracające energję i rozlewające po całym organizmie płomień młodzieńczej namiętności (Dr. Woronow).

Gruczoły zaś osłabione, albo niedorozwinięte nie

Gruczoły zaś osłabione, albo niedorozwinięte nie dostarczają organizmowi tej energji w niezbędnej ilości, co powoduje zwolnienie tętna krwi — i w organizmie gromadzić się zaczynają osady trucizn naruszonej wymiany materji (jak to: kwas moczowy, szczawielowy, urały i t. d., które trują i niszczą cały organizm — włosy wypadają, zęby psują się) i które powodują osłabienie, niezdolność, prętkie męczenie się, zaziębienia, choroby artretyczne i inne, wszelkie katary i ciężkie zapalenia organów oddychania trawienia, cyrkulacji krwi i inne, — wywołują przedwczesne wiedniecie, starość a nawet śmierć!

Na szczęście uczeni tej miary co BROWN — SEQUARD, CARNOT i WORONOW dowiedli, że organizm chory, osłabiony lub zwiędły, pod wpływem nasycenia go wyciągami z rozpłodowych gruczołów młodych zwierząt — jak KALEFLUID — odzyskuje zdrlwie i zdolność do wysiłku, i w rezultacie choroby, cierpienia znikają, a nawet śmierć oddala się na dużo lat (Dr. Woronow).

Dlatego też, po przejściu kursu leczenia KALEFLUIDEM wyzdrowiony znów korzysta ze wszystkich radości młodego i zdrowego człowieka, co zaświadczone jest za 30 lat doktorami całego świata, i zaca też KALEFLUID został wynagrodzony na wystawach hygienicznych w PARYŻU, LONDYNIE, BRUKSELI, FLORENCJI i RZYMIE 5 ZŁOTEMI MEDALAMI i 5 GRANDS PRIX.

WYZDROWIENI PISZĄ:

Piotr Gozdiak, Hopital de la Croix-Rousse, Lyon. „Miałem silny kaszel, krwawą plwocinę z lasecznikami Kocha. W ciągu nocy zmieniałem 5-6 razy koszulę od potu, apetyt zupełnie znikł. Po KALEFLUIDZIE przestałem się pocić, zjawiło się silne uczucie głodu i po dwu tygodniach kaszel i wilgoć ustały. Obecnie czuję się silnym i zupełnie zdrowym. Przybyło mi 4700 gramów. Lekarze orzekli, że płuca dobrze się zagoiły".

Józef Reidlich, 7, rue du General Cure, Noeux les Mines (P. de C.): „Cierpiałem w ciągu 18-tu lat i nic mi nie pomagało. Ciągłe rżnięcia w piersi i bóle w żołądku. Teraz wszystko to ustało, stolec lepszy i jestem bardzo zadowolony z KALEFLUIDU".

Ludwik Chzac, 273, rue de Belleville, Paris: „Zasyłam wam podziękowanie za cudowny KALEFLUID. Po 6-ciu tygodniach leczenia moje cierpienia dwuletnie znikły bez śladu i nawet reumatyzm znikł. Czuję się zupełnie zdrów i lepiej niż przedtem".

P. Sytnikoff, Usine Dior, Granville (Manche). Po użyciu 2 flakonów Kalefluidu, reumatyzm całkiem ustąpił. Przedtem nie mogłem chodzić a obecnie czuję się doskonale i mogę pracować.

P. P. Doktorom — KALEFLUID wysyłamy bezpłatnie dla badań i obserwacji nad chorymi

KALEFLUID można nabyć we wszystkich aptekach a gdzie jego niema dotąd, możemy wysłać za zaliczką pocztową.

Adresować należy:

„K. KALEFLUID"

49, rue Balagny, PARIS 17.

Przyjmujemy zamówienia na kalendarzyk kieszonkowy na rok 1931 r. Kolorowa okładka i 82 str. Wszelkie informacje i porady. Cena 2.50.

POLAK WE FRANCJI, 263bis, rue Saint-Honore.

Wózki dla dzieci i maszyny do zsycia naszego wyrobu będą wam dostarczone po wpłaceniu raty 50 fr. reszta w 10 ratach miesięcznych.

ROWERY

z gwarancją 3-letnią są u nas do nabycia na tych samych warunkach. Żądajcie katalogu i objasnienia w języku polskim.

HARMONJE RĘCZNE oraz BANDONJE

dobrowej jakości są u nas do nabycia na tych samych warunkach. — **Specjalność: Klarnety, flety i fujarki.**

Pisać do

FAUVET et CIE 44, rue Jeanne d'Arc, 44 PARIS (13)

Centrala Książki Polskiej we Francji

KSIĄŻKI	**i**	**czasopisma**
NUTY		**na wszel. instrumenta**
OBRAZY		**kartki, dyplomy**
PŁYTY GRAMOF.		**i patef. polskie**

Zamawiajcie przez : KSIĘGARNIE POLSKĄ

Gebethner et Wolff

123, Bd. St. Germain — PARIS VI.

Najkompletniejsze katalogi, spisy, informacje, wykazy sztuk teatralnych, nut na orkiestry, instrumenty, chóry, dostarcza się bezpłatnie.

Wszelkie zamówienia listowne uskutecznia się najsprawniej — odwrotną pocztą.

Wypożyczalnia książek polskich.

TOUS LES LIVRES ET JOURNAUX POLONAIS.

Rowerzyści

Po wpłaceniu pierwszej raty w sumie 50 franków możecie otrzymać **rower "ALBER"** *z trzyletnią gwarancją*

Informacje i katalog na zyczenie

CYCLES ALBER

59, rue Baudricourt, PARIS (13e)

Skład otwarty również w niedziele

KLINIKA GARE DE L'EST 6, RUE DES PETITS HOTELS, — PARIS — (Metro : Gare de l'Est).

ZOŁĄDkA KISZEK I WĄTROBY

Lekarzy specjaliści leczą następujące choroby:
Choroby te rozpoznaje się tylko promieniami X i my leczymy je specjalnemi sposobami:

WENERYCZNE

Również gwarantujemy wyleczenie następujących chorób:

CHOROBY KOBIECE

SPECJALNOŚĆ GARDŁA, UCHA, NOSA

Promienie X, Ultra Fjoletowe Elektryczność i djatermja. Codz. od 9-12 i od 2-8.30, niedz. i św. od 9-12.

Co czwartki przyjęcia dla **dzieci i uczącej się młodzieży.**
Mówi się po polsku, rosyjsku i niemiecku. — Przyjezdni z prowincji otrzymają zniżkę. — Assurance sociales.

DOSTARCZAM DO FRANCJI
TANIE CZESKIE PIERZE
BENEDIKT SACHSEL
Lobzy Nr. 346 u Pilzen
CZECHY
(République Tchécoslovaque)

kilogram białego dartego 30 fr., lepszego 40 i 50 fr.; miękkiego jak kwap 65 i 75 fr.; najlepszego 90 fr. — Ceny we frankach francuskich Wysyła bezpłatnie i bez cła za zaliczką pocztową. Opakowanie się nie wlicza. Wymieniam i odbieram napowrót. — Próbka darmo. — Paczki z Czech do Francji są około 14 dni w drodze.

Lekarz specjalista

96, rue de Rivoli, 96 - PARIS

Métro : Châtelet

Najskuteczniejsze środki przeciw chorobom wenerycznym mężczyzn i kobiet. Leczy prędko choroby krwi i skóry. — Prędkie leczenie żylaków i wrzodów. Własne laboratorjum. Bardzo szybko leczy rozdęcie żył. — Mówi po niemiecku. Przyjmuje chorych codzien. od 9 do 12 i od 2 do 8, w niedziele od 9 do 12 w poł.

GRAMOFONY —:— PATEFONY

walizkowe będą wam nadesłane za wpłaceniem fr. 50, pierwszej raty, reszta płatna w 10 ratach miesięcznych.

PŁYTY POLSKIE

francuskie i rosyjskie, najnowsze nagrania.

HARMONJE RęCZNE

polskie Stamirowskiego (na płytach mosiężnych) oraz niemieckie i czeskie.

HELIGONKI.

Otwarty w niedziele. Pisać do:

"PHONO-MESLAY"

45, rue Meslay, PARIS 3e. Métro: République.

Najstarszy polski sklep
założony w roku 1909

Biżuterji Zegarków i Instrumentów Muzycznych

ARMAND

Pod Zarządem Marji Wdyńskiej

POLECA RODAKOM :

	Zegarek doskonale chodzący z 5-letnią gwarancją stalowy lub niklowy		55 fr.
	Zegarek, czarny lub niklowy, 15 rubinów		75 fr.
	Zegarek, *nakręcany co 8 dni*, czarny lub niklowy		95 fr.
	Zegarek firmy *Lip* czarny lub niklowy, mechanizm *ancre* 15 rubinów		145 fr.
	Zegarek, srebrny, mechanizm zbardzo staranny		125 fr.
	Zegarek, damski, czarny lub niklowy		75 fr.
	Zegarek, damski, srebrny, bardzo ładny		95 fr.
	Zegarek, srebrny, płaski, bardzo elegancki mechanizm *ancre*, 15 rubinów		165 fr.
633	Budziki	48 — 38 —	30 fr.
235	Harmonje w najlepszym gatunku, 10 tonów, 4 basy. — 31 tonów, 12 basów 425 fr. 21 tonów, 8 basów		150 fr. 225 fr.
248	Harmonijki ustne, Koncertowe, 64 tony, 26 fr. 80 tonów		36 fr.
342	Fonografy	325 fr. 375 fr.	425 fr.
457	Skrzypce w dobrym gatunku, w pudle 200 fr. 235 fr.		265 fr.
304	Przyrząd do ostrzenia brzytwy w futerale	6 fr.	10 fr.
317	Brzytwy w doskonałym gatunku	20 fr. 24 fr.	30 fr.
412	Grzebienie z prawdziwego rogu, mocne	7 fr. 9 fr.	12 fr.
447	Szczotki do włosów	10 fr. 12 fr.	14 fr.
502	Lusterka w niklowych ramkach		18 fr.
201	Mydło do golenia w metalowym futerale		4 fr.
907	Scyzoryk 2 ostrza i korkociąg, cały stalowy	8 fr.	12 fr.
612	Maszynka do strzyżenia włosów	49 fr.	55 fr.
	Pędzle do golenia w doskonałym gatunku	6 fr. 9 fr.	12 fr.
	Bindy do wasów	4 fr.	6 fr.

Do Każdego zegarka dołączony jest dla czytelników POLAKA WE FRANCJI ładny łańcuszek bezpłatnie. Wysyła się po otrzymaniu przekazu pocztowego (mandat-poste), którzy nadesłać należy pod adresem ;

ARMAND
4, rue des Archives
PARIS (4e)

Powyższy adres można wyciąć i nakleić na kopertę. — Opakowanie i przesyłka bezpłatnie. — Jeżeli macie trudności z wysyłką pieniędzy to napiszcie do nas nadmieniając jaką nam sumę przesłać chcecie a dostarczymy wam gotowy przekaz pocztowy który wystarczy oddać na pocztę i wpłacić wymienioną kwotę.

Katalogi wysyłamy bezpłatnie

Dr. RYPKO i dawn. Dr. VIALARD

POLSCY DOKTORZY SPECJALIŚCI

17, RUE RÉAUMUR, PARIS

Métro : Réaumur-Sébastopol lub Arts et Métiers lub Temple lub République w pobliżu głównych dworców kolejowych.

Nowe i radykalne sposoby leczenia **elektrycznością, serum zastrzykami, Choroby weneryczne i dróg moczowych : Syfilis. Tryper,** Szankier. Choroby krwi, skórne, niemoc płciowa. Choroby nerwów, serca, płucne, żołądka i brzuszne. **Bóle i reumatyzmy, Badanie krwi. Moczu,** Ropy i t. p.

Codziennie od 9 rano do 9 wiecz. w niedziele od 8 rano do 1 ppld.
Dla robotników i urzędników ceny zniżone.

Mówi się po polsku, francusku, niemiecku.

Klinika Polska

136, Boulevard Ney - Paris (18e) - Tel.: Marc. 66-28
Choroby weneryczne — Leczenie elektrycz. — Choroby kobiece serca płuc, żołądka. Choroby uszu, nosa, gardła, oczu.
Gabinet dentystyczny: sztuczne zęby, rwanie bez bólu.
Otwarte od g. 2 do 8, wieczorem.
W niedziele i święta od godz. 9 do 12 w południe.
Ceny przystępne! Wizyta 15 fr. Ceny przystępne.

LECZENIE

WSZELKICH CHOROB

przez KORESPONDENCJĘ

Piszcie z zaufaniem do doktora Kolomba, który przyśle wam skuteczne lekarstwo na waszą chorobę.

Eliksir Zdrowia

Dr-a KOLOMBA

Eliksir zdrowia oczyszcza krew, przywraca normalne działanie: żołądka, serca, płuc, wątroby i nerek; przywraca utracone siły i jest niezbędny dla wszystkich, osłabionych przez ciężką pracę i chorobę.

WYZDROWIENIE

Wielmożny Panie Doktorze!
Serdecznie dziękuję, za Pańskie cudowne lekarstwo tak dobrze działające na mój żołądek, na który cierpiałem już przeszło rok, jeździłem do doktorów i mi nie pomogło. Stale miałem boleści nerek i żołądka i już nie mogłem pracować teraz wszystkie boleści i dolegliwości ustały. Stolice mi się poprawiły od Pańskiego cudownego lekarstwa. Z szacunkiem
Mychajlyszym, 43,rue de la Fojge **Joeuf.**

Wielmożny Panie Doktorze!
Miałem chroniczny bronchit i kaszlałem od kilku lat. Od pańskiego **Eliksiru zdrowia** i pigułek czuje się lepiej, kaszel już tak mnie nie męczy i pluję mniej
Dziękuję z poważaniem
NOWAK, Liverdun **pres Nancy**

Wielmożny Panie Doktorze!
Jestem bardzo zadowolona z Pańskiego cudownego **Eliksiru,** ponieważ bóle w krzyżach zupełnie ustały
Banach, Vitrolles MOUTON B. RHIN.

Za przysłanie mi **Eliksiru** bardzo dziękuje. Chorowałam na nerki już od kilku lat i nie mogłam pracować! Teraz prawie że nie odczuwam żadnych bólów.
Blanche 16, rue Theodor Bac **Limages**

Wielmożny Panie Doktorze!
Jestem bardzo zadowolony z Pańskiego cudownego lekarstwa. Chorowałem na płuca przeszło 2 lata, dopiero po spożyciu Pańskiego lekarstwa odzyskałem dawniejsze siły, przestałem pluć krwią i mogę znow pracować. Proszę o nadesłanie mi pigułek i **Eliksiru.**
Z szacunkiem ROSIER, 2, rue Balny d'Avricourt Paris

Adresować: **Dr. A. KOLOMB 4, rue Edmond ROGER, PARIS XV.**

UWAGA RODACY!! **UWAGA RODACY!**

Wielka Lecznica Polska

Pod kierownictwem Polaków. **Urządzona według nowoczesnych wymagań nauki.**

19, RUE DE TURBIGO, PARIS - 2e

Metro: Etienne-Marcel, Reaumur-Sebastopol nie daleko Gard du Nord i l'Est.

Diatermia. Lampa Kwarcowa. Leczenie Elektrycznością, Prześwietlenia promieniami Roentgena. Choroby wewnętrzne, romatyzm, hemoroidy, i żylaki, owrzodzenia, choroby weneryczne, choroby krwi, niemoc płciowa i choroby kobiece, dziecięce.

Badanie krwi i moczu na miejscu. Lecznica odpowiada niezwłocznie na zapytania listownie.

Operacje przeprowadza się lekarzami specjalistami. Pokój dla przyjezdnych.

UWAGA: Lecznica posiada własny gabinet radiologiczny. Prześwietlenia po cenach bardzo niskich.

Otwarta codziennie od 9-12 pp., 2-9 wieczorem. W niedziele i święta 9-4 popoł. . .

Lekarz - Dentysta Polak

LECZY ZĘBY, PLOMBUJE, WYRYWA BEZ BÓLU.

WSTAWIA ZŁOTE KORONY OD 75 Fr. (22 karatowe złoto gwarantowane)
ZĘBY BIAŁE NA KAUCZUKU OD 20 FR. **Mostki systemu amerykańskiego, Zęby złote masywne.**
Zęby na sztyftach. **Wszelkie roboty absolutnie bez bólu.** Gwarantuje za wykonane roboty.

19, Rue de Turbigo - Paris (2e)

(róg. Bd. Sebastopol) Metro: Etienne-Marcel — Reaumur-Sebastopol Tramway 6, 8.

Przyjmuje codziennie od 9 rano. — 12 i od3—9 Niedz. i Święta od 9—3 g.

LEKARZ POLSKI

b. kapitan lek. Wojsk Pol. **8, PLACE ST-SULPICE, — PARIS** :—: Metro **Saint Sulpice.**

Porada 10 fr. — Przyjęcia od 9-12 i od 3-9 wiecz. W niedzielę i święta od godz. 9 do 12-ej.

. .CHOROBY WENERYCZNE — CHOROBY KOBIECE, SKÓRNE, ŻOŁĄDKA, PŁUC. Leczenie najnowszemi metodami. Elektryczność. Promienie ultra - fjoletowe. — Przy lecznicy specjaliści chorób uszu, gardła i nosa. Reumatyzm. Operacje. Porady listownie. Wysyłka wszelkich lekarstw za zaliczką.

SPECJALISTA (Fakultetu Paryskiego) przyjmuje

z WARSZAWSKĄ AKUSZERKĄ JADWIGĄ 34, Bd. de la Vilette, Paris (19) — Telefon Nord 46-65. Metro: Belleville. Tramwaj: 5. Autobusy N-FB z Gare du Nord A Y. — GABINET Z KLINIKĄ są urządzone według najnowszych wymagań nauki. Choroby kobiece i dziecięce, wewnętrzne. Wypadki przy pracy, szczepienie ospy, masaże, bańki suche i cięte. Diatermia, Darsonulizacja. Lampa Kwarcowa. Przyjmuje się kobiety na czas połogu. Niezamożne umieszcza się w zakładach i szpitalach bezpłatnie. Codziennie: od 9-12 i od 4-9. W Niedziele i święta od 9-4.

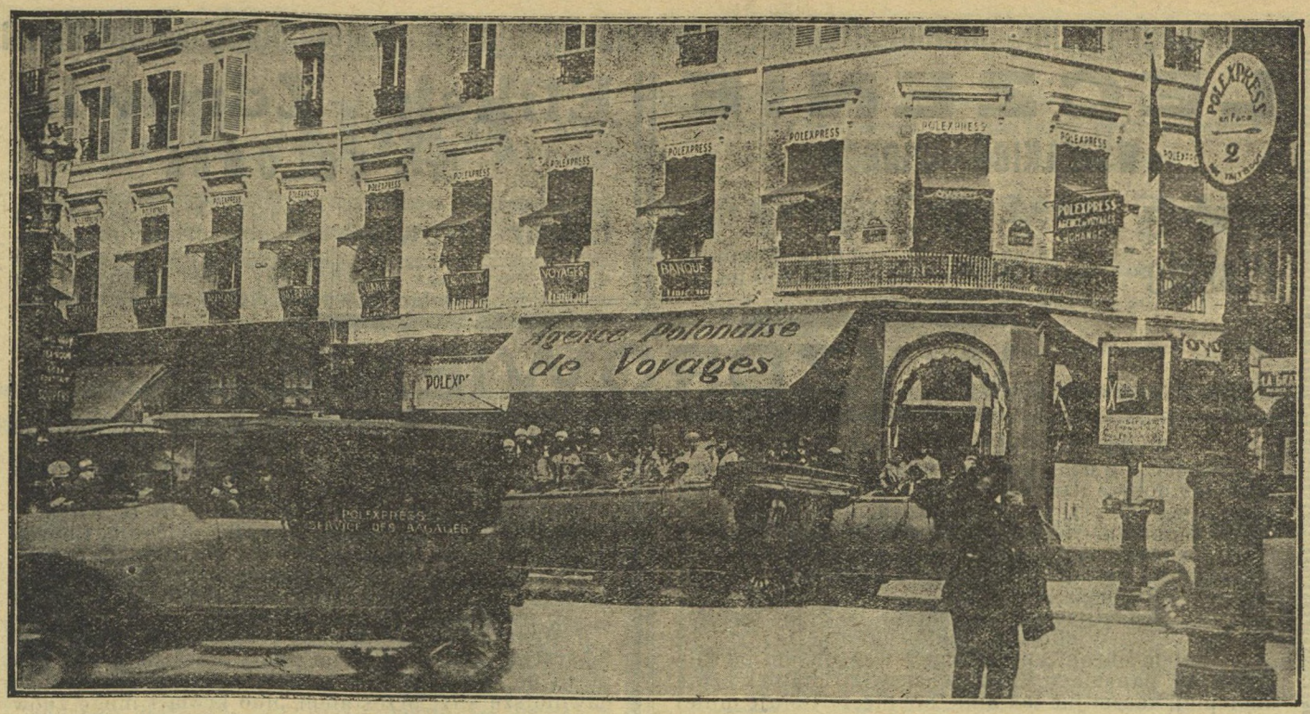

POCIĄGI SPECJALNE DO POLSKI ORGANIZOWANE PRZEZ POLSKIE BIURO PODRÓŻY

POLEXPRESS

22, BOULEVARD DES ITALIENS, PARIS (RÓG RUE TAITBOUT)

Metro: Opera et Richelieu-Drouot. **ODCHODZĄ** **Tel.: Provence 88-55**

Z Paryża i Lille dn. 1. 8. 18 grudnia wiecz. Ze Strasburga dn. 2. 5. 9,12 grudnia (w nocy)

Ceny biletów :

Paryż-Katowice	**318 fr.**	Lille_Kraków	**281 fr.**
Paryż-Warszawa	**325 fr.**	Lille-Lwów	**307 fr.**
Paryż-Kraków	**322 fr.**	Strasburg-Katowice	**274 fr.**
Paryż-Lwów	**348 fr.**	Strasburg-Lwów	**305 fr.**
Lille-Katowice	**277 fr.**	Strasburg-Kraków	**278 fr.**
Lille-Warszawa	**284 fr.**	Strasburg-Tarnopol	**323 fr.**

Ceny biletów we frankach belgijskich:

Liege-Katowice	**349 fr.**	Liege-Kraków	**354 fr.**
Liege-Warszawa	**344 fr.**	Liege-Lwów	**379 fr.**

Bilety sprzedawane są do wszystkich większych miast w Polsce. Dzieci do lat 4 mają przejazd bezpłatny

Ilość miejsc ograniczona Podróż pociągiem specjalnym trwa jak pociągiem międzynarodowym.

Zapisy przyjmują: „POLEXPRESS" Paris 22, Boulevard des Italiens.

„POLEXPRESS" La-Madeleine-lez-Lille, 5-bis, rue François-de-Badts.

„POLEXPRESS" Strasbourg 2-bis, rue de la Fonderie

NOWE AGENCJE W BELGJI:

„POLEXPRESS" Bruxelles, 161, Boulv. Anspach.

„POLEXPRESS" Liege, 7, rue Edouard Wacken

ZAŁATWIENIE WSZELKICH WIZ W JEDNYM DNIU.

AGENCJE:

„POLEXPRESS" Douai, 57, rue St-Jaques (Nord)
„POLEXPRESS" Bruay-en-Artois, 117, rue de la République (Pas de Calais)
„POLEXPRESS" Lens, 13, rue Thiers — (P. de Calais)
„POLEXPRESS" Marles-les-Mines, rue Pasteur (Pas de Calais)
„POLEXPRESS" Billy-Montigny, 127, route Nationale (P. de Calais)
„POLEXPRESS" Sallaumines, 4, rue Nationale 4 Chemins (P. de Calais)
„POLEXPRESS" Valenciennes, 12, Place des Armes (Nord)
„POLEXPRES" Oignies, Comptoir Central de Change (P. de Calais)
„POLEXPRESS St-Quentin, 48, rue Thiers (Aisne) „POLEXPRESS" Le Havre, 33, rue de Metz.
„POLEXPRESS" Avion, rue Pierre Letombe (Pas-de-Calais)
„POLEXRES" Montceau-les-Mines (6, rue Paul Bert (S. et L.).

Zapisywać się trzeba osobiście lub listownie przynajmniej na kilka dni przed odejściem pociągu.

UWAGA! Tylko jadący pociągami Polexpressu korzystają ze zniżek na kolejach polskich.

Osoby jadący „Polexpressem" dalej niż do Poznania zmieniają pociąg w Poznaniu do miejsca dokąd wykupiły.

PRZY ZAMAWIANIU BILETÓW NALEŻY NADESŁAĆ 25 FR. ZALICZKI

WYDZIAŁ BANKOWY Załatwia przekazy do Polski i innych krajów

KUPNO I SPRZEDAŻ ZŁOTYCH I INNYCH WALUT PO NAJLEPSZYM KURSIE. INFORMACJE BEZPŁATNIE.

Imp. des Travailleurs Intellectuels, 9 bis, r. Bellot, Paris. Le Gerant: Ernest MARRE.